

LAIKAS

Nr.
212
XI M.

"EL TIEMPO" — SEMANARIO LITUANO — 22 DE ABRIL — BALANDŽIO 22 D., 1958 METAI

NAUJOS VILTYS

MAURETANIJOS UŽGIMIMAS

Iš kadais berberų imperija sudarusių Alžyro, Maroko ir Tuniso istorijos žinome, kad nuo Pūnų karų laikų šios Šiaurinės Afrikos dalies likimas buvo tvarkomas įvairių tautų, kol pagaliau devyniolikto šimtmečio pirmoje pusėje minimi kraštai buvo užimti Prancūzijos. Tunisas ir Marokas turėjo kiek didesnių laisvių, nes valdėsi autonomiškai ir buvo laikomi Prancūzijos protektoratais. Alžyras gi buvo valdomas iki dabar kaip Prancūzijos kolonija.

Žinome gerai, kad, tuojau pasibaigus antrajam pasauliniui karui, prasidėjęs Prancūzijos kolonialinės imperijos griuvinimas, tebevyksta nesulaikomai. Pradžioje Indokinijos, vėliau Šiaurinės Afrikos dalyje Tuniso ir Maroko pasiskelbimas nepriklausomomis valstybėmis, gi šiuo metu netolimas ir galutinis Alžyro apsisprendimo reikalas tėra tik laiko klausimas.

Kai prieš porą metų Alžyre prasidėjo karas dėl išsilaisvinimo iš Prancūzijos globos, dar galima buvo laukti, kad Alžyro sukilėliai nepasieks savo tikslo, - geriau pasakius, - pačioje Prancūzijoje buvo taip galvojama. Šiandieną tačiau beveik jau neabejojama, kad 600.000 prancūzų karių armija vargiai galės palaužti 100.000 gerai organizuotų ir apginkluotų Alžyro sukilėlių. Šioji kova, tenka galvoti, baigsis Alžyro nepriklausomybės paskelbimu.

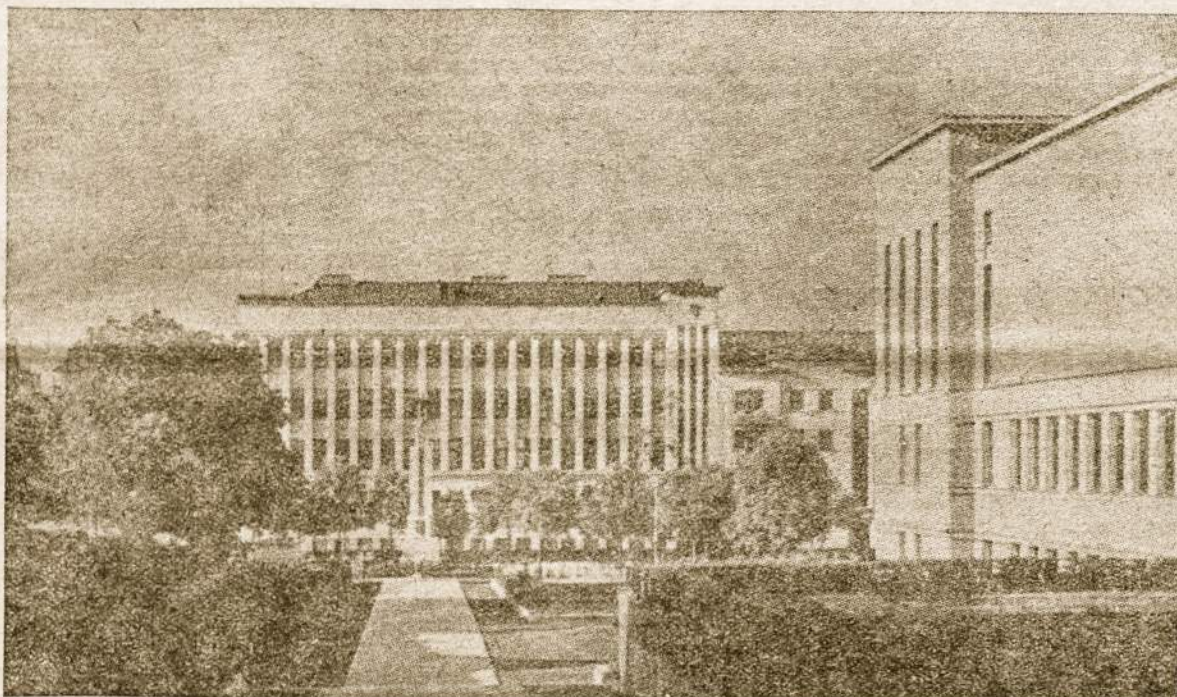
Jau dabar matome, kad šioje Šiaurinės Afrikos dalyje problemų raizginys Alžyro paskelbimu nepriklausomu nesibaigs. Alžyro sukilėlių tarpe skleidžiamoji islamiškojo socializmo idėja suvienyti visas šias Šiaurės Afrikos arabų valstybes, turi pasekėjų Tunise ir Maroke.

Šių įvykių pasėkoje matome, kad ir Tuniso, ir Maroko sostinėse pasiruošimas ateities įvykiams vyksta paskubomis ir rimtai. Nėra abejonių, kad Alžyro kova dėl išsilaisvinimo randa aiškias marokiečių bei tunisiečių simpatijas ir net materialinę paramą. Tai rodo ir paskutinis Prancūzijos — Tuniso konfliktas, kuriame J. A. Valstybės in Anglija stengiasi tarpininkauti, tačiau realiai imant reikalą, Šiaurinės Afrikos problemų raizginys gali būti išnarpliotas tik Alžyru suteikus nepriklausomybę.

Iš čia suminėtu arabų valstybių Alžyras yra didžiausias, toliau seka Marokas ir Tunisas. Suprantama todėl, kad jau įmanoma šiuose pastaruosiuose ieškoti priemonių ir būdų būsimos Alžyro nepriklausomos, valstybės fiziniui svoriui išlyginti, sudarant Šiaurinės Afri-

kos uniją. Šia prasme jau kuris laikas aktyviai susirūpinęs yra Tuniso ministeris pirmininkas Bourguiba, aktyviai ieškas simpatijų bei paramos vakaruose, o taip pat ir Maroko sultono Mahamedo V pritarimo. Suprantama, kad ir Rabate šis susirūpinimas yra visai aiškus. Jau kalbama apie Šiaurinės Afrikos unijos sudarymą, sustiprinant Maroko — Tuniso bendradarbiavimą ir vėliau į šią uniją įtraukiant šiu dviejų valstybių tarpe esančią Alžyro būsimąją valstybę, dėl kurios nepriklausomybės nei Tunise nei Rabate jau neabejojama. Tuo būdu, tenka laukti naujos

Antroji besireiškianti krizės rūšis yra ekonominio pobūdžio. Pragyvenimo išlaidų didėjimas, bedarbių skaičiaus augimas ir, bendrai, ūkinio gyvenimo sunkumai reiškiasi plačiame pasaulyje. Ši krizė žymesniu mastu pasireiškė ir J. A. Valstybėse. Šią savaitę kaip tik susirenka J. A. Valstybių seimas, po maždaug dviejų mėnesių velykinės pertraukos. Jo darbotvarkėje yra numatyta ekonominės padėties sutvirtinimui priemonės, nustatyti užsienio paramą, reformuoti Pentagono karinę struktūrą, pakeisti ir papildyti vadinamąjį Macmahono įstatymą, liečiantį atominės energi-

NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS MODERNISKOJI STATYBA.

arabų imperijos — Jungtinės Mauretaniijos užgimimo.

KRIZĖS PAVOJAI

Akylus stebėtojas šiais pokario laikais, be abejonės, pastebėjo susidarancius krizės pavojus įvairiose tarptautinio gyvenimo srityse.

Niekam nepaslapstis, kad dar karo metu prasidėjusi tarptautinės politikos krizė, dar ryškiau pasireiškusi jau apčiuopiamomis formomis tuojau po karo, šiuo metu yra užburtame „šaltojo karo“ katilė. Šios politinės krizės nepajėgė aptvarkyti savo laiku išgarsėjęs „didžiųjų ketvertukas“, ir kurios pasėkoje numatoma šios politinės košės srėbimui naujos konferencijos, pasitarimai ir bandymai „tuščiomis pastangomis“ išmūryti būsimosios — tuo tarpu nepasiekiamos, — taikos rūmą. Šiuo atveju būsiąs „viršūnių“ susitikimas. Neturime nė mažiausių abejonių, kad baigsis lygiai tokiu pat bergždžiu pastangų vainiku, kurių jau daugybę esame matę. Nemažonai tai tvirtinti tačiau negalime tikėti, kad politinėje srityje įklimpęs vežimėlis galima būtų ištraukti į sausumą gulbės, lydzio ir vėžio pastangomis, kaip tai nurodoma pasakėčioje.

jos reikalus ir pratęsti tarpusavio prekybines sutartis.

Kalbant apie ūkinį tautų vystymąsi, yra sakoma, kad sloginis „nusičiaudėjimas“ — ekonominiai nežymūs sunkumai J. A. Valstybėse, Lotynų Amerikos kraštuose sukelia ūkio „plaučių uždegimus“. Todėl neuostabu, kad kongreso numatytų darbų eilėse ir mums ypatingos reikšmės turi ekonominės padėties pagerinimui priemonės bei tarptautinių prekybos sutarčių pratęsimas. Nėra abejonės, šie klausimai turi gyvybinės reikšmės ir pačiai JAV gyventojų gerovei.

J. A. Valstybių ūkinis sunegalavimas turi daug reikšmės ir J. A. V-bių vidaus politikoje.

Kaip žinome, šį rudenį įvyksta papildomieji kongreso rinkimai. Tat pastangos pagerinti kiek sušlubavusį ūkinį gyvenimą abiejų partijų, — respublikonų ir demokratų, — yra rimtos ir visapusiškos.

Ir pats prez. Eisenhoweris supranta, kad šios ūkinės krizės negalima išspręsti tik vienomis respublikonų partijos siūlomomis priemonėmis, nes jos nebūtų priimtos nei senato, nei atstovų rūmuose. kuriuose dauguma turi demokratai.

Pagrindinėmis priemonėmis krizei pašalinti yra laikoma

mokesčių sumažinimas ir viešųjų darbų išplėtimas. Nežinia, kuri šių dviejų priemonių bus patvirtintos, o gal surasta vidurio formulė, besistengianti atpiginti pragyvenimą ir pašalinti nedarbą. Yra tačiau manančių, kad nereikia griebtis jokių priemonių, nes šis ekonominis slogumas turįs pasibaigti pats savyje, be jokių ypatingų priemonių. Negalima numatyti prie kokių priemonių patvirtinimo apsisistos J. A. Valstybių seimas, tik viena aišku, kad J. A. Valstybėse ir, bendrai, viso pasaulio ūkiniuose sluogsnuose yra laukiama padėties pagerėjimo. Atrodo, kad nėra pagrindo dėl to abejoti.

Trečioji krizė reiškiasi kultūrinėje srityje, kurios vyriausiu pažymiu yra laikytinos su gyvenimo, — koegzistencijos, — pastangos, pasireiškiosios kultūrinio Vašingtono — Maskvos, sususitarimu. Šioje sutartyje įvairaus kultūrinio bendradarbiavimo sritims yra paskirta 14 paragrafų, liečiančių radijo, televizijos, pramonės, žemės ūkio, mokslo, meno ir t. t. tarpusavį bendradarbiavimą ir suartėjimą.

Iš teoretinio taško žiūrint, be abejonės, toks įvairių tautų bendradarbiavimas turėtų būti sutiktas džiugiai ir su pasitenkinimu. Betgi, žinodami, kad rei-

"EL TIEMPO"

Mendoza 2250, Avellaneda, Bs. Aires

T. E. 20.9027.

Reg. Nacional de la Propiedad Intelectual

No. 524296

FRANQUEO PAGADO
Concesión N° 4289
Tarifa Reducida
Concesión N° 4015

I KOVĄ UŽ TAUTOS LAISVĘ

LIETUVIO PAREIGA TAUTOS FONDUI

Praeitais metais VLIKO pirmininkas dr. Trimakas, lankydamas Pietų Amerikos lietuvių kolonijas, kelėta dienų pabuvojo ir Argentinoje. Svarbiausias jo kelionės tikslas buvo — įsteigti lietuvių kolonijose TAUTOS FONDA; kur toksai jau Fondas yra, jo veikimą pagyventi. Tam reikalui lankė mūsų žymesniausias tautines organizacijas, pavienius veikėjus. Visur aiškino, ragino ir prašė nepamiršti tautos laisvinimo kovos ir ją visomis pastangomis remti. Viena iš svarbiausių laisvės kovos rėmimo priemonių ir yra TAUTOS FONDAS.

Kol mūsų tauta yra pavergta, mes visi, tiek gyvenantieji Lietuvoje, tiek išblaškyti po platųjį pasaulį, esame kovos padėtyje, ir visos mūsų moralinės bei medžiaginės pajėgos turi būti koncentruotos viename pagrindiniame tikslu — kovai už tautos laisvę. Nei vienas iš mūsų neturime teisės atsisakyti šios kovos rėmimo, nes, kitaip, mes atsisotumėm ir tautos išdavikų eiles ir, vietoje lietuvių garbingo vardo, susilauktumėm sau Judo prakeikimą.

Mes esame tikri mūsų laisvės kovos laimėjimu, kaip lygiai mes esame gerai įsitikinę laimėjimu gerio prieš blogį, teisės prieš smurtą,

laisvės prieš priespaudą. Bet ir geriau, ir teisei, ir laisvei įgyvendinti reikalinga daug darbo, daug pastangų. Šių pastangų mumyse neturi stokoti, kaip nestokavo 1918 metų laisvės kovų savanoriams, kraujuje ir mirtimi iškovojušiemis mums Nepriklausomą Lietuvą.

Argentinos lietuvių Tautos Fondo valdyba paruošė aukų lapus ir išsintinėjo visų tautinių organizacijų vadovybėms. Greitu laiku aukų rinkėjai lankys duosnius tautiečius, o mūsų visų pareiga, pagal išgales, nuoširdžia auka juos paremti. Tenelieka nei vieno doro lietuvi, kuris neprisiidėtų prie vedamos laisvės kovos. Ši auka yra vienkartinė. Bet mūsų pastangos tuo nesibaigia: jos bus tęsiamos tol, kol mūsų šaly vėl skambės Tautos Himno žodžiai ir Gedimino kalne plevešuos trispalvė vėliava. Todėl daugiau pasitikėjimo vienas kitu, daugiau vieningo darbo ir gražaus gyvenimo. Tautos Fondo rėmimo reikalas turi būti aukščiausių visų asmeninių ir organizacinių reikalų, o jo rėmimas — nuolatinis. Kiekviena tautinė organizacija, ruošdama bent kokią subuvimą ar minėjimą, teneužmiršta pastatyti aukų dėžutės Tautos Fondui ir iš gauto gryo pelno nors mažutę dalį paskirti tam pačiam tikslui. Lietuvis prekybininkas bei pramoninkas, apskaičiavęs savo metinį gryną pelną, teneepamiršta, kad jis yra lietuvis, kad jo sugebėjimai veikti ir pelnytis yra paveldėti iš lietuvių tėvų, kurie dirbo savoje tautoje ir savai tautai, ir iš gauto gryo pelno nors tūkstantinę dalį tepaskiria T. F. Mūsų šeimyninės šventės ir kiti susibūrimai visuomet teprimena, kad mūsų tauta yra pavergta, kad mes ir linksmindamiesi turime sukaustytas širdis, nes mūsų broliai kenčia ir miršta okupanto persekiojami. Ir šia proga parodykime, kad mes esame lietuviai, suprantą tautos reikalus, ir visų bendra auka paremame Tautos Fondą. Lietuviškos parapijos tautinių švenčių metu teneužmiršta taip pat savo įnašo, ir aukų dėžutė bažnyčioje teaplanko kiekvieną tikintįjį.

Šia nuolatine auka, lipdydami centą prie cento, mes sustiprinsime mūsų kovos veikimą prieš mūsų pavergėją. Lietuviškas priežodis sako: „Lašas po lašo ir akmenį pratašo“. Ir mes, nuolat rinkdami centus, kaip tais vandens lašais, skaldysime savo propaganda priešio geležinę uždangą, ir Laisvės spinduliai prašvis mūsų mylimoje Tėvynėje. TĖVIŠKĖS DUKRA.

kalas eina dėl sugyvenimo su šėtoniško sukto rėžimu, kuriu skaudžia vergija velka ir Lietuva, suabejojama tokio susitarimo tikslingumu.

Iš kitos pusės net ir praktiškai esame patyrę šio susitarimo pasėkas, suvaržymuose dėl Kremliaus žiaurumų pasisakymų ir dėl kovos už Lietuvos išsilaisvinimą.

Iš kitos pusės suprantame, kad šis bandymas pažinti vieni kitus nepasieks tikslo, nes J. A. Valstybes belankantieji sovietiniai piliečiai bus tik šio kraujuoto komunistinio rėžimo parinktieji šulai ir šuleliai, kurie patys yra šio kraujuoto rėžimo įrankiai, bevykdydami persekiojimus „plačioje tėvynėje“ nuo Vladivostoko iki Berlyno. Nemanome todėl, kad šis susitarimas būtų veiksmingas ginklas prieš komunizmą, nes šio „kultūrinio“ bendradarbiavimo vaisiais nepasinaudos nei vienas tų milijonų, kurie ašarose ir kraujuose mato pro akis prabėgantį „komunistinio rojus“ gyvenimą. Susiaurindami šį raketę iki lietuvių, suprantame, kad šių susitarimų pasėkoje galime sutikti tik tėvynės išdavikus ar jų pagalbininkus.

—a. b.c.—

KOMUNISTINĖ IMPERIJA GRIŪVA

Willam J. Baxter savo straipsnyje rašo: „Mūsų korespondentai praneša, kad Kruščevas su savo sėbrais yra atsidūręs prieš didelius sunkumus, ir kyla rimtas klausimas, ar jie ilgai išsilaikys.“

Rusijos paskolos lakštai yra nusavinti ir tapę beverčiais, sovietų valiuta praeitą mėnesį nukrito 80%. Jų aukso atsargos yra tiek sumažėjusios, jog jie jau nebepajėgia iš karto apmokėti Kanadai už grūdus, o moka dalimis.“

Toliau jis rašo:

„Pabėgėlių skaičius iš Rytinės Vokietijos pastaruoju metu padidėjo 50%. 110 mil. pavergtų žmonių tarpe siauriausia tūpanti didelė bedarbė, jog sovietai nagrinėja projektą siųsti darbininkus į šiaurinę Afriką ir kitas pasaulio dalis. Vagybės ir kitoki nusišaltimai Sov. Sąjungoje ir jos satelitų kraštuose tiek padidėjo, jog jau nebeįmanoma su jais kovoti. Pav. praeitais metais įvyksta per 100.000 tokių nuakalimų, nubausta 2500 įvairių valstybių įmonių direktorių.“

Molotovas ir kiti sovietiniai vadai pasiūti Sibirą, kad numalšinti miną, kuri gali „sprogti“ bet kurią dieną. Čia kalbama apie „sprogimą“, kuris gali įvykti ne po 3 ar 10 metų, bet šių metų bėgy.“

Šį pranešimą patvirtina ir Sov. S-goje gyvenančių žydų nėrimas. LONDON TABLET rašo, kad trys milijonai žydų sprukę iš Rusijos tą pačią dieną „jei tik galėtų išvykti į Izraelį arba JAV. Jų nėrimas didėja, ir jie jaučia neišvengiamą krizę.“

Rimti žinovia ir korespondentai konstatuoja, kad Kruščevą pagyros ir arogantiški grasinimai yra didelis burbulas, siekiant pridengti savo silpnę ir išvengti vidinio sprogo.

Gal dar, neišgal trukus, pavergtieji sulauks laisvės ir teroro imperijos žlugimo. Daugeliui žmonių komunizmas iki šiol buvęs lyg kokia religija, kurios siekius įgyvendinti reikia pakelti visokių me-

džiaginių nedateklių. Bet postalinis ir ypač Kruščevą pareiškimai sugriovė komunizmo, kaip savotiškos tikybės mitą. Ir komunistai nebeteiko savo „tikėjimo“. Bet kur to „tikėjimo“ nebelieka, ten jau šarvuočiai begali padėti gelbėti, kaip tai įvyko Vengrijoje, rašo laikraštis, ir tęsia: „Jei kartą padėtis bus tiek pribrendusi, kad jau pačioje Rusijoje šarvuočius reikės išstatyti prieš laudį, tada režimo likusių amžių teks skaičiuoti nebe metais, bet mėnesiais ir savaitėmis.“

O kad prie to skubama, mums pranešauja, po Vengrijos sukilimo, Maskvos, Leningrado, Rygos, Vilniaus, Kauno ir kitų miestų Lenkijoje ir kitur studentų demonstracijos; Norilске, Vorkutoje, Karagandoje, Kolymoje ir kitur kalinių sukilimai. Gėsdinimas laisvojo pasaulio sputnikais, kurie ne tik kaip nekaltos kraujo šaukimas pakilo į dangų, bet ir savo susijaudinimą reiškę.

Taip pat Bulgarijos laišku, skirti Vakarų pasaulio skaldymui, jį patį jau iš visų politbiuro suskaldė. O kai amerikonių jau tretysis apie žemę sukasi, rusai išgalvojo pakaltalų paskelbti slaptuose Rosvelto laiškuose Stalinui, kad nors kokia minute savo „mirtį“ atidėjus. Dauguma Sovietuose antikomunistų, net tarpe partiečių, irgi rodo, kad ir Lenkijos kalėjimo bausmėmis nubaustieji — saugumo viceministeris R. Rankowski — 15 metų, tardymų skyriaus viršininkas J.Kozanski — 15 metų, policijos ypatingo skyriaus viršininkas A. Feigina — 12 metų ir kiti. Tas pats leidimas susirašinėti su užsienyje esančiais saviškiais, gražinimas iš Sibiro kankurių, leidimas šiek tiek daugiau tikiškinės laisvės, siuntinių įsileidimas ar kai kurių asmenų į Vakarų išleidimas, „The Daily Worker“ uždarymas ir kitų komunistinės spaudos maršmūnų, ne stiprybė ir komunistų gyvenimą bei augimą ugdo, bet ligos ir artimos mirties nesutabdomą artėjimą tegali reikšti.

A. Kregždė.

NAUJAS SOVIETŲ „GENEROLAS“ KRUSČEVAS

Kruščevas vietoj Stalino

Kariuomenės šventės priėmimo Kruščevas pasirodė su generolo leitenanto uniforma. Spauda kelia klausimą, ar Kruščevas norės da-

bar jau vaidinti ir karinį autoritetą, kaip tai darė Stalinas.

Sen. J. O. Eastland, vidaus saugumo komisijos pirmininkas, iš liudininkų buvusiu Sovietuose, parodymų padarė išvadą, kad Sovietuose stiprės vieno asmens valdžia, nors pati sistema nesikeis.

SAVANORIS „LAIKA“

Sako, kai buvę ruošiamasi paleisti Sputniką II, rusų mokslininkai turėję didelio vargo su šuneliu. Nors jis buvo ilgai dresiruotas, bet nenorėjęs eiti į raketą jam skirtą narvą ir tiek. Pakilti į augštybes jo visiškai neviliojė. Pagaliau vienas iš mokslininkų garsiai atsidūšęs:

— Laimingas tu, šuneli, tau jau nereikės čia grįžti... Šunelis tuojau nuėjęs ir pats atsigulęs raketos narve...

DVI KAKTOS I SIENĄ

Po savo kelionės į Sovietų Sąjungą, kurioje pustrėčios valandos kalbėjosi su Kruščevu, „New York Times“ bendradarbis James Reston rašo:

„Stipriausias kelionės įspūdis yra tas, kad dabartinis Amerikos — Sovietų Sąjungos santykių pagrindas nieko gero nepasiekia, nes ir Washingtonas, ir Maskva gavinasis viltimis vienas kito santvarką su naikinti — ne karu, bet sudarant sąlygas, kurios pažemintų kito autoritetą. Kruščevas, pavyzdžiui, man aiškiai pabrėžė, kad niekad nepasirašys bendro susitarimo su Amerika, kol ši savo politiką rems siekiu išlaisvinti Rytų Europą iš Maskvos kontrolės. Dulles, savo keliu, prižada neatsisakyti išlaisvinimo. Be to, jis sako, argi galima pasitikėti valstybe, kuri siekia kitas iš vidaus paglemžti ir išardyti Vakarų apsigynimo sąjungas? Trumpai pasakius, abi pusės nori amžinai kalbėtis, bet nė viena nenori atsisakyti siekimo sugriauti viena kitos santvarką. Tokiose sąlygose visokios derybos yra veidmainiavimas. Tokiu būdu, reikia arba sutikti su įvykusiais istorijos faktais, arba pradėti rimtą darbą sustiprinti Vakarų, nes derybos dabar tėra adatų baksnėjimas. Daugeliui tautų šitokia būklė jau pradeda pabosti, nes niekur nenuveda. Gal būt reikėtų prisiminti generolo Marshallo laikus. Valstybės sekretoriaus pareigas eidamas, jis pareiškė, kad visos derybos su sovietais nieko gero neduos. Jis todėl nukreipė energiją Europai ant kokių pastatyti. Ir Marshallo planas pasidarė žvėsi Amerikos diplomatinijos žvaigždė.“

Jeifir dabar tas pats pasikartoja ir su Kruščevu negalima susikalbėti išlaisvinimo ar kitais klausimais, tai gal galima mesti bergėdžias kalbas ir energiją, pašvęsti klausimams, kurie reikalingi išsprendimo ir kurie pakartotų Marshallo laimėjimus?

ATOMINIAI GINKLAI VOKIETIJOJ

Kaip praneša spauda, kad vokiečių kariuomenė apginkluojama atominiais ginklais. Betgi, iš kitos pusės, amerikiečių kariuomenė Vokietijoje jau prieš 3 metus pradėjo aprūpinti atominiais ginklais. Tik tai nebuvo skelbiama, nes tos amerikiečių armijos artumas nuo sionos vis kėlė abejonių, kiek tai bus reikšminga.

BŪSIMO PREZIDENTO VIESNAGĖ

Būsimasis Argentinos prezidentas dr. Arturo Frondizi, aplankęs Urugvajų ir Braziliją, buvo išvykęs į Čilę, Perū ir Ekvadorą. Visur buvo šiltai sutinkamas. Kaip vienur, taip ir kitur kalbėjosi su tų valstybių vyrais įvairiais klausimais, liečiančiais politinį ir ekonominį gyvenimą.

ISRADINGA PACIENTĖ

Apžiūrėjęs pacientę, gydytojas sako: — Aš tuojau prirašysiu tamstai ką nors nuo nusišaldymo. — Gal karakulinį paltą? — ne drąsiai paklausia ligonė, mesdama žvilgsnį į galę lovos stovintį vyrą.

KIEK TIKRŲ PROLETARŲ KOMUNISTŲ PARTIJOJE

Iš 7 milijonų kompartijos narių tik, deja, 10% esą darbininkai, 6% — kolchozniekų, apie 15% — inteligentų, o apie du trečdalius sudaro biurokratai (pulkininkai, fabriku viršininkai, teisėjai, šnipų vadovai, partijos „dėdės“, kalėjimų viršininkai bei prižiūrėtojai). Šie skaičiai neskelbiami, nes tada, matomai negaliojūt obalsis: „Visų šalių proletarai, vienykitės!“

NUOSTBŪS VOKIEČIŲ TALKININKAI

Vokiečiai žaibo greitumu buvo užėmę Ukrainą. 1941 m. rugsėjo 14 dieną Kruščevas karštai nuoširdžiu prašymu kreipėsi į patrijotus ukrainiečius, kad jie susiburtų ginti savo sostinę Kijevą. Po keturių dienų, be jokio šūvio, Kijevas buvo paimtas. Prieškarinių metų žiaurumai, buvo kaip nuoma naciams.

Beveik visose dalyse, pirmajame kovos laikotarpyje rytų fronte, sovietinės tautos sutiko vokiečius, kaip savo išlaisvintojus iš bolševikų jungo. Bet kituose kraštuose priėmimas įsiveržėlių nebuvo taip džiaugsmingas, kaip Ukrainoje. Ukraiņiečiai gyventojai gi susibėgė taip atsidavę okupantų pajėgomis, bendrauti pasivertė, kad perbėgimai iš raudonosios armijos į priešą stovyklą taip pat pabrėžtinai buvo skaitlingas ukrainiečių divizijų. Tuomi „Nikitos pavaldiniai“ įrodė, kokį prisirišimą turėjo savo Maskvos mokytoju.

PASLAPTINGA KARALIAUČIAUS — TILŽES SRITIS SVETIMIEMS NĖ PERVAŽIUOTI NELEIDŽIAMA

Nėra abejonės, kad vadinama Kalingrado (Karaliaučiaus) sritis yra svarbi sovietų karinė bazė, į kurios gilumą jokių pašalinųjų lankytojų neįsileidžiama.

Skandinavijos turistų biurai ką tik dabar vėl kreipiasi į sovietus „Inturista“, norėdami gauti leidimą skandinavų turistų grupėms savo kelionės Pabaltijo kraštuose užsukti į Karaliaučiaus sritis. Bet sovietų įstaigos atsisakė duoti leidimą tokioms kelionėms. Sovietai taip atsisakinėja jau eilę metų. Kiek kartų skandinavų ir kitų šalių turistų biurai paprašydavo tokį leidimą, tiek kartų sovietai atsisakydavo: „Dar negalima“. Spėjama, kad tokie leidimai tol nebus duodami, kol tik sovietai bus Karaliaučiaus srityje. Jie toje srityje matomai turi tokias karines paslaptis, kurias nenori niekam rodyti. Dėl tos priežasties ir traukiniai tarp Irsučio ir Virbalio neleidžiami, nors tai motyvuojama „techniškomis“ priežastimis.

Neleidžiama svetimų turistų nė į Lietuvą. Leidžiama tik į Rygą, Taliną ir Leningradą. Sovietai, matyt, turi ką slėpti.

AR GRĮŠ IMRE NAGY

Skelbiama, kad Vengrų delegacija, vadovaujama Kadaro, buvo nuvykusi į Rumuniją, kur yra kalinamas Nagy, kad pastarasis, išpažinęs savo „nuodėmes“, galėsia grįžti į Vengriją ir užimti vadovaujamą vietą kultūros srityje. Nagy, sako, nesutikęs.

KATALIKAI IR SEKTOS

Katalikų bažnyčia buvo Kristaus įsteigta 33 m. Nuo to laiko pasaulyje atsirado klaidatikių. Kad katalikų Bažnyčia yra tikroji, galima matyti iš tų skaičių ir datų, kada atsirado kitos sekto. Štai Armenų bažnyčia atsirado 491., turi apie 2 milijonus narių. Ortodoksų bažnyčia atsirado 1054 m. Jai priklauso 125 mil. žmonių. Liuteronai atsirado 1517 m. įsteigti Martyno Liutero, turi apie 68 milijonus tikinčiųjų ir yra pasiskirstę į 20 kitokių skirtingų tikėjimų. Anglikonų bažnyčia turi apie 30 milijonų narių. Įsteigta 1534 m. karaliaus Henrik VIII. Amerikoje atsirado apie 1792 metus.

Presbiterijonų sekta atsirado 1560 metais. Ją įsteigė Jonas Kalvinas Šveicarijėje ir Jonas Knox Skotijoje. Presbiterijonų Amerikoje yra net devynios sekto.

Metodistų sekcija yra įsteigusi 1636 m. Jos steigėjas yra Menno Simonis, Olandijoje. Amerikoje yra 16 skirtingų tos rūšios sekto rūšių. Kongregacionalų sekta įsteigta 15580 metais Anglijoje Robert Brown. Babistai įsteigti 1608 metais Jono Smitho Olandijoje. Amerikoje jų yra net 19 įvairių sekto. Kvekeriai įsteigti 1648 m. George Fox Anglijoje.

Metodistai įsteigti Anglijoje 1728 m. John Wesley. Amerikoje yra jų net 19 skirtingų sekto. Evengelikų bažnyčia įsteigta Pensylvanijoje 1803 m. Jacob Albright. Adventistai įsteigti apie 1840 m. Bostone. Yra adventistų penkios sekcijos. Jupiteris bažnyčia įsteigta 1758 m. Anglijoje Annes Lee. Unitaronai įsteigti 1645 m. Anglijoje. Marmonai įsteigti 1830 m. Joseph Smith. Amerikoje. Salvation Army įsteigta 1878 Anglijoje Wm. Booth. Krikščionių mokslo bažnyčia įsteigta 1879 Bostone. Krikščionių katalikų bažnyčia iš Ziono įsteigta 1870 — 90 m. Zion City, III, J. A. Dowie. Church of God turi 200 atskirų pavadinimų Amerikoje. Jehovos liudininkai įsteigti 1884 m. Charles Taze Russell, Penn., vėliau vadovavo Rutherford. Lenkų tautinė bažnyčia įsteigta 1884 m. Hoduro Scrantone, Pa.

Kaip matome daugelis religijų įsisteigė tik praėjus daugiau tūkstantė metų Kristui gimus. Tikroji religija yra katalikų, kurių šiuo metu yra pasaulyje apie 460 milijonų.

O kiek sekto jų yra išmirę ir tik savo vardą istorijoj tepalikę?

Kai vaikai sukilę prieš savo gimdytojus jų išsižada ir prieš juos kovoja, ar įstengia irgi tikrumoje prigimti pakeisti ir būti jau nebe jų vaikais? Ir kur teisybė ir kas kaltu pasileka, kai praranda teises į tėvų palikimą? Ar ne tas pats ir Kristaus įsteigto visuotinėje šeimoi — Bažnyčioje, jei kstantai, visai plūsdami paties Kristaus įsteigtą Vietininkiją, negauna teisės į amžinosios laimės palikimą?

KRUSČEVAS EINA DIKTATORIAUS STALINO PĖDOMIS. SUJUNGTA PARTIJOS VADOVAVIMAS IR VYRIAUSYBĖS VADOVYBĖ

Kovo 27 d. Maskvoje susirinko naujai išrinktoji „Aukščiausioji Taryba. Jai pirmąją sesijos dieną „atsistatydino“ Sovietų Sąjungos ministrų pirmininkas Bulgarijos ir vyriausybės vadovavimą perėmė pats partijos bosas Kruščevas. Jį pasiūlė išrinkti ministrų pirmininku Aukščiausios Tarybos prezidento pirmininkas Vorošilovas, kuris ir pats buvo tame posėdyje naujai perrinktas. Kruščevui pavesta „sudaryti naują vyriausybę“, tartum čia eitų apie parlamentarinius pavidimus. Tikrovėje vyriausybėje bus tie, kuriuos parinks kp centro komitetas.

Nors naujosios permainos Maskvoje laisvajame pasaulyje sudarė tam tikrą sensaciją, bet politiniai slukksniai laiko tas permainas jokia staigmena. Jau senai visiems buvo aišku, kad Bulgarijas tik oficialiai pirmininkavo, o vyriausybės vairą visą laiką laikė partijos vadas Kruščevas.

Kaip atsilieps tos permainos sovietų valdomuose kraštuose, sunku pasakyti. Viena aišku, kad ko va dėl valdžios Kremlinuje vis dar nesibaigė.

AR GRĮŠ IMRE NAGY

Skelbiama, kad Vengrų delegacija, vadovaujama Kadaro, buvo nuvykusi į Rumuniją, kur yra kalinamas Nagy, kad pastarasis, išpažinęs savo „nuodėmes“, galėsia grįžti į Vengriją ir užimti vadovaujamą vietą kultūros srityje. Nagy, sako, nesutikęs.

PASAULIO KOMUNIZMAS — NEVYKĖS PASTATAS

Nežiūrint didelės propagandos ir ballų, net patys sovietų vadai, blai viai pagalvoję, turėtų pripažinti, kad po 40-ties metų nuo bolševikų valdžios paėmimo turimas rezultatas nėra toks, kokį planavo ir svajotojo komunizmo gimdytojai su Karoliu Marksu priešakyje prieš daugiau kaip šimtą metų, ir kad senas bolševikų pasaulinės revoliucijos sapnas visai nesipildė ar net daro mažą pažangą. Pasaulio komunizmas šian dien, kaip apibūdina vienas britų sovietinis ekspertas, yra didžiulis nevykęs, gremėždiškas pastatas, o pati Sovietų Sąjunga, šio sovietų eksperto žodžiais, yra molinėmis kojomis milžinas, kurio jei ne dienos, tai bent gyvenimo metai yra suskaičiuoti...

Sirijos ir Egipto vadai, nors ir go džiaj priima sovietinius ginklus, bet jie tvirtina — neturi nei mažiausio noro įvesti savo kraštuose komunistinę santvarką.

Vengrijoje prieš metus laiko visiškai sunaikino sovietinį mitą apie sovietų Rytų Europos žmonių „išlaisvinimą“ ir kad jie „laimėjo komunizmą“. Nors šiuo laiku Rytinė Europą atrodo rami, sako vienas britų sovietinis ekspertas, bet Vengrijos tragedijos pavyzdys aiškiai rodo, kad neramumai ar mašitai Rytų Europoje gali kiekvienu momentu prasidėti ir dar tokį mašitai ar neramumai, kad tai bus sunku sutvarkyti ir sovietų tankams.

Sovietų satelitai yra verdantis, kunkuliuojantis vulkanas, kuris yra kurstomas savų vargų, bėdų ir neapykantos rusams.

Raudonosios Kinijos nuolatinės kovos su „kontrevoliucionieriais“ ir antrosios nacionalistinės Kinijos egzistavimas Formozoje parodo, kad Rytuose komunizmas yra dar labai toli nuo konsolidacijos. Ilgas ir sunkus komunizmo kelias yra ir šiaurės Korejoje ir šiauriniame Vietname — dviejose teritorijose, kurias komunizmas laimėjo Azijoje po II-rojo pasaulinio karo.

GI prie šiaurės Italijos esanti San Marino respublika po 12 metų atskratė komunistinės valstybės. Taip komunizmas tapo išstumtas iš vienintelės nepriklausomos teritorijos vakarų Europoje.

Komunizmas turi ir daug stambesnių pralaimėjimų. Nuo Vengrijos skerdynių

visose Vakarų valstybėse komunistų — partijos narių skaičius sumažėjo apie 30 procentų.

Daug intelektualų vakarječių po Vengrijos skerdynių skaito gėda priklausyti komunistų partijai.

Indonezijos salose ne raudonieji „išlaisvinimui“ sukilo, bet prieš komunistams simpatizuojančią teisėtąją valdžią „kontrarevoliucionieriai“ bando laimę.

Pačios Sovietų Sąjungos viduje vidinis susiskaldymas ir aukščiausiųjų Kremliaus valdovų nuomonių skirtingumas paliko gilius plyšius kolektyvios vadovybės principuose ir komunizmo solidarume. Vyriausias raudonasis bosas Nikita Kruščevas nugalėjo savo oponentus — Malenkovo, Kaganovičiaus ir Molotovo grupę, bet tik tam, kad tuojau pats atimtų galią jam padėjusiam maršalui Žukovui. Draskosi, plėšosi, kaip laukiniai žvėrys. Rytą viens kitą. Ir tų kovų dar bus ir daugiau, kas gali būti vien tik ir didžiausia viltimi pavergtų sovietinių milijonų žmonių ir daugybės tautų.

RAUDONOSIOS KINIJOS CHOU ATSIŠAKĖ VIENO IŠ 2 DARBŲ

Peipingo radijas pranešė, kad komunistinės Kinijos premjeras Chou En-lai pasitraukė iš užsienių reikalų ministerio pareigų. Bet jis toliau pasilieka raud. Kinijos premjeru.

Raudonosios Kinijos vicepremjeras Chen Yi paskirtas užsienių reikalų ministru. Jis pasilieka ir vicepremjuru. Chen Yi yra taip pat kiniečių armijos maršalas.

JUODOJI RANKA

Yra teigimų, jog branduolinių ginklų eksperimentai nėra taip jau labai pavojingi: esą tą pavojų skleidžia Sovietų Sąjungos papirkti mokslininkai, o kiti jų suklaidinti skleidžia jų melus „kad tuo būdu paklūdytų JAV ir įvestų Sovietų Rusijos imperijos santvarką visame pasaulyje.“

TITAS NORI TRAUKTIS

Jugoslavijos komunistų diktatorius Titas žada gegužės mėn. trauktis iš prezidento ir iš partijos sekretorių. Prezidentu būsiąs dabartinis min. pirm. Kardelij, partijos sekretorium, dabartinis vidaus reikalų min. Rankovič.

MOKINYS PASAKOJA APIE MOKSLĄ LIETUVOJE

PASIKALBĖJIMAS SU ATVYKUSIU IŠ LIETUVOS MOKINIŲ

Trylikos metų berniukas, senenai atvykęs iš Lietuvos. Į pirmąjį klausimą apie mokinius ir mokytojus atsakė:

— Mokiniai pradeda eiti į mokyklą septynerių metų būdami ir turi joje likti, nori ar nenori, septynerius metus. Pabaigę šią mokyklą, daugelis eina dirbti kaimuose į kolūkius, mieste į fabrikus. Laimingiesiems mokosi toliau.

Mokytojai daugiausia jaunesnio amžiaus, baigę pedagoginius institutus, mokytojų seminarijas. Labai trūksta muzikos, rusų ir vokiečių kalbų dėstytojų.

— Kaip su mokykliniais pastatais?

Daugelyje vietų mokyklų pastatai yra seni, tačiau yra viena kita gana graži naujai pastatyta mokykla.

— Ar jaunimas mielai eina mokyti?

Mokyklose mokinių yra daug, labai daug. Bet nuotalkos jų ne kokios. Griežtai reikalaujama, kad nuo devynių metų įsirašytų į pjiolerius. Kadangi nariai nėra savanoriai ir tas yra iš viršaus primesta organizacija, ji darosi labai neįdomi. Paskutiniu metu kartais mokytojai atsisveikina su tėvų pageidavimu ir neįrašo mokytojų.

Pienieriais tenka būti iki keturiolikos metų amžiaus. Po to jau rašomasi į komjaunuolius. Čia jau daug rimtesnis klausimas, nes pirmiausia rašomi komunistų ar komunistuojančių tėvų vaikai. Dešimtosios ir vienuoliktosios klasių mokiniai beveik visi stengiasi įsirašyti į komjaunuolius. Tas turį reikšmės tolimesniai mokslui.

— Ar daug sportuojama?

Mokyklose yra įrengtos krepšinio, tinklinio aikštelės, bėgimo takai. Futbolas retai kur žaidžiamas ir sviediniai retai parduodami.

— Kaip jaunimas linksminasi, kaip su tautiniais šokiais, dainomis?

— Šokiai rengiami mokyklose gana retai. Mokiniai pasisamdo kokį nors kaimo muzikantą ir pasileidžia šokti valsą, polką, fokstrogą. Modernišką amerikonišką šokių, nešokių. Tautiniai šokiai išmokytama tik mokyklose. Dainų išmokytama choruose. Kartais padaromos mokinių išvykos į gretimus kaimus. Ten pašokami tautiniai ir tarybiniai šokiai, padainuojamos kelios liaudies ir tarybinės dainelės, atliekamas mažas vaidinimėlis ir grįžtama namo.

— Kaip su knygomis?

Mokyklose veikia bibliotekos ir dažniausiai labai nuobodžios. Lietuvių rašytojų mažai, o įdomesnių verstinių veikalų dar mažiau.

— Kaip su mokslo programa?

Mokslo programą nustato LTSR švietimo Ministerija. Mokytojai programomis labai nepatenkinti, ypač kas liečia lietuvių kalbą. Mat, per lietuvių literatūros pamokas įtraukiama daug rusų rašytojų, tarybinių lietuvių rašytojų, o tikrų lietuvių patrijų rašytojų nėra ir labai mažai vakarų kraštų rašytojų. Susidaro vienodumas, nuobodumas. Lietuvos geografią dėstoma ketvirtoje klasėje ir dar pallejama septintoje klasėje. Daugiausia mokosi TSRS, Rytų Europos ir Vakarų Azijos kraštų geografiją. Dėstoma dar ir užsienio šalių geografią, daugiau kreipiama dėmesio į fizinę ir ekonominę. Lietuvos istoria beveik kaip ir nedėstoma. Bent taip buvo iki mano išvykimo.

— Ar einama į bažnyčią?

Faktiškai į bažnyčią eiti draudžiama. Nors TSRS konstitucija sako: „Visi TSRS piliečiai turi teisę į religiją“. Tai melagystė. Kurie netarnauja, kaip kolchoznikai, tai jie gali lankytis bažnyčioje be baimės. Bet įstaigų tarnautojams, mokytojams pavoja.

Jei kas iš jų nori pasimelsti, tai važiuodamas kartais per svetimas apylinkes, užneša bažnyčioje, kad niekas iš partijos, arba dar tiksliau iš skundikų, nepamatytų.

Mokiniai negali nė kokios bažnyčion įkelti. Jiems Dievas rašomas iš mažosios raidės. Tai esą senovės liėkana, prietarai, sugalvoti mitai. Kalbama apie Dievą labai daug, vis blogai, tai mokiniams patiems kyla mintys, kad tada turi būti kas nors įdomaus ir vertingo, jeigu taip su juo kovojama. Yra atsitikimų, kada slapčia nueinama į bažnyčią. O kada ruošiamos antireliginės paskaitos ne tik jaunimui, bet ir senamui, tada šalia religijos labai

plūstami kunigai ir visa tai, kas liečia bažnytines apeigas.

— Ar tie plūdimai turi pasisekimo?

— Turi ir neturi. Visi klauso dažniausiai nemirškiodami. Vieni tuos pat žodžius pakartoja, o kiti klausia: „Na, jeigu Dievo nėra, tai kam dėl jo tiek daug laiko gaišti?“

Lygiai taip pat yra plūstami kunigai, išjuokiamas katalikų tikėjimas ar jo vyriausioji galva — popie žius, kartais ir kairiuose tautinės minties laikraščiu straipsniuose. O veik visuomet kai ką įžeidžiančio katalikui jausmus užtiksimė socialistų ir nepartinų laikraščiu skiltyse, nekaltant jau apie komunistinius, kurių vienintelis tikslas ir yra kovoti prieš tikybą ir tautybę.

Kiekvienas žmogus savo prigimtimi yra religingas tvarinys; tuo labiau tas nuosirdus savo tikėjimo gerbimas reiškesi lietuvių tautybe. Tai ir yra kiekvieno lietuvių kataliko pareiga reikalauti, kad jo skaitomieji laikraščiai susilaikytų nuo mūsų tėvynės priešų skiepjamųjų „tiesų“, tai yra, tikėjimo išjuokimo ir nesantaikos sėjimo tarp tautiečių, skirstant juos įvairiaspalvėm pakraipom.

Būty labai gražu, kad visi lietuvių atrastų bendrą kalbą ir, prisilaikydami objektyvios tiesos, broliškai melle visus kitą užjaustų, paguostų ir suraminti stengtųsi.

Iš visos širdies linkime, kad visi lietuviški laikraščiai kuo didžiausius skaitytojų būrius turėtų ir visuomet stengtųsi atsižvelgti į daugumos savo skaitytojų nuosirdžius religinius įsitikinimus.

Klysti yra žmogiška, bet klaidoje gyventi kvailybė yra. Tai ir lietuviškas žodis, kai mūsų tėvynėje Lietuvoje yra prievartaujamas okupantų bolševikų, laisvame pasaulyje, man rodos, kad galėtų būti melė, taikos ir lietuviškos tiesos šauklys. O jei kai kuriems labiau rūpėtų bolševikinės bedieviškos tiesos ir jų reikalai, tai katalikams „vilko“ spauda, kad ir po švelniausių žūriuko kailio vildomis būtų besislepianči, yra neleistina ir neskaitytina, nes ir geriausiame vyne nuodai veikia ir savo atsiėkia.

Vyriausiamė Tribunalo valstybės gynėjas, dr. J. Šliupio 1930 m. byloje, Jonas Valtys pareiškė, kad galima visus žmones, kad ir kunigus kritikuoti. Bet rašto forma, kad ir katalikybės atžvilgiu, privalanti būti kultūringa, mandagi ir neįžeidžianti. Išmokime kitus gerbti, tai ir patys būsime gerbiami

EKSKURSIJA Į KRYŽIAUS KALNĄ IRGI DIDINA RUSŲ BAIMĘ

(Ištrauka iš gauto iš Lietuvos laiško).

„Viena proga padarėme ekskursiją į Kryžių kalną. Mano brangusis, aš vargiai pajėgsiu aprašyti šitokį Dievo stebuklą. Tai kryžių miestas. Apylinkėse, kuriose yra tas stebuklingasis kalnas, yra labai gražios. Piliakalnis, kuris, legendos pasakojimu, yra savo žemėmis bažnyčią uždengęs, yra gana aukštas. Kelia prie įėjimo puošia abiejose puspėse pastatyti dideli meniški kryžiai. Lipant į kalną malda pati veržiasi iš krūtinės ir pats savęs nejauti.

Čia geriausiai pajunti, kad mūsų tėvynės Dievo niekas nepajėgs iš širdžių išplėsti, ir tik čia pajunti, kokia kenčianti ir varginga yra mūsų tėvynė... Aš lipau į kalną, o kiti kopė į jį keliais. Keliaklupsti kopė į kalną ir vaikai, kuriems mokykla draudžia melstis. Tik didelių kryžių čia yra apie trys tūkstančiai, kuriuos pastatė paskutinių trijų metų laikotarpyje. Juos stato grįžę iš Sibiro gyvi, atgavę sveikatą, grįžę iš kalėjimų, išlikę gyvi nuo kulky.

Netoli kalno yra šaltinis. Ligoniai čia mazgojasi akis ir veidą. Senukas sargas, pasakoja, kad, nors jau visos nuo kryžių Kančios kitur yra nuplėštos, čia jų niekas neliečia, ir jei kas kažką čia palieka, niekas pirš

tu nepajudins ir nepavogs. Net uniformuoti keliais eina į kalną ar apie kalną. Matai mūsų Dievo niekas neįstengs iš širdžių išplėsti. Ir, jei kada grįši, rasi mus senus, suvargusius, bet tuos pačius ir nenustojusius mylėti savo tėvynės.

Nepriklausomybės metais pažinau vieną asmenį, rimtą ir padorų, bet kairiųjų pažiūrų, kietą laisvamanį. Kada jo vienas kitas draugų, taip pat ir laisvamaniai, mirė susitaikę su Bažnyčia ir buvo palaidoti su bažnytinėmis iškilėmis, labai jaudinosi ir tarėsi su kitais savo vienminčiais, kas reikėtų daryti, kad jų nepalaidotų pagal religijos papročius.

Šį rudenį minimas asmuo mirė Lietuvoje, Kaune. Pasirodo, buvo iškilmingai palaidotas su bažnytinėmis iškilėmis. Jis susitaikė su Bažnyčia ne tik prieš mirtį, bet jau keletą metų prieš tai.

Matyt, kad tie, kurie anksčiau save laikė laisvamaniais, bolševikų priespaudoje grįžta prie religijos. Pamatė, kad religija ir tautiškai stiprina lietuvių nepasiduoti komunistui ir rusiškam imperializmui“ (pabraukta Red.)

PARTIZANŲ LAIKAIS LIETUVOJE BUVĘ DIDELI ŽIAURUMAI KĄ PASAKOJA NESENAI ATVYKUS IŠ VAKARUS LIETUVAITĖ

Lietuvaite, atvykusi iš Lietuvos į Vakarų Vokietiją antroje 1957 metų pusėje, papasakojo „Eltos Informacijų“ bendradarbiui, kad pokariniais trėmimų metais būvę iš tremta ypač daug ūkininkų. Miškų srityse trėmė istisus kaimus. Pamiškių gyventojus sovietai kaltinę palaikymu ryšių su lietuvių partizanais, kurių tada visur buvo. Tie partizanų veikimo metai pasižymėję dideliu žiaurumu ir vienai ir kitai pusei. Sovietai, sugavę partizanų arba įtartus su jais santykiavus, kankindavo labai žiaurai. Kai kas mirdavo net kankinimo metu — neišlaikydavo. Tuo laikotarpiu žuvo labai daug jaunimo, ypač vyrų.

— Mirė rašytojas Stasys Kanapinis — Kapnys, 62 m. amžiaus. Prozos ir draminiams veikalais pasižymėjo jau prieškariniais laikais („Žmonės be veido“, „Du“ ir kt.) Kauno ir šiaulių teatrose buvo statomi jo veikalai — „Kai širdis traukia“ ir „Traukinys ateina“. Liaudies teatrams buvo paruošęs veikaluką „Plutelė ir pelės“. 1956 m. išėjo jo kūrinis „Rinktinė“. Mirė Vilniuje kovo 19 d. po ilgos ir sunkios ligos.

— Automobilio pirkimas toks retas dalykas, kad per laikraščius skelbia. Vilniaus radijas kovo 17 d. paskelbė retą naujieną, kad Panevėžyje šiomis dienomis gauta sunkvežimių ir lengvųjų mašinų siunta ir kad lengvasis mašinas nusipirkė keli apylinkės kolūkiai. Atrodo, kad naujų automašinų pirkimas yra toks retas dalykas, kad net per radiją skelbia.

— Zmuidzinavičiaus paveikslai geriausiai patiko. Neseniai užsibaigusioje visasąjunginėje dailės darbų parodoje Maskvoje dalyvavo su kai kuriais savo darbais ir 17 Lietuvos dailininkų. Su lietuvių dailininkų darbais susipažino apie 700.000 lankytojų. Pažymėtina, kad lankytojas geriausiai patikė lietuviško koloritu dvelkianti A. Zmuidzinavičiaus peizažai. — Ir penkiose kilnojamosiose parodose dalyvavo kai kurie Lietuvos dailininkai. — Dailininko Savickio paveikslas „Pabudimas“ būsiąs išstatytas Briuselio pasaulinėje parodoje.

— Oškinio sklandytuvus gamins masiniai. Žinomo iš prieškarinių laikų sklandytojo konstruktoriaus Br. Oškinio naujai pastatytas sklandytuvus „BRO 12“ buvo nuvežtas į Maskvą ir ten visapusiai bandomas. To pasėkoje Oškinio sklandytuvus rastas tinkamas masinai gamybai. Apie tą sklandytuvą surinkta žymiai geresni duomenys, negu apie iki šiol masiniai gamintą sklandytuvą „MAZ 15“. Oškinio sklandytuvus gamins visai Sovietų Sąjungai.

GYVENIMAS PRIVERČIA SUSI-GYVENTI SU ESAMA TVARKA.

Lietuviai, gyvenantieji tėvynėje, Vakarų valstybių neveiklumu pavergtųjų tautų atžvilgiu esą nusivylę. Ir Amerikos Balsu tiek nebesidomi, kaip anksčiau, nors, apskritai, laisvojo pasaulio radijo lietuviškų translacijų klausomasi su susidomėjimu. Girdėtas užsienio radijo žinias tebėra pavojinga kitiems pasakoti, gali būti traukiamas atsakomybėn ir skaudžiai baudžiamas. Vienas kitam pasakoja žinias tik tuomet, kai žino, kad tai visai patikimas žmogus.

Nesulaukdami išlaisvinimo iš Vakarų, žmonės yra priversti vis daugiau susigyventi su jiems priversta ir jų neapkenčiama tvarka. Kai kuriems pasisekė įsigyti vieną kitą gyvulį, ar net namelius pasistatyti, sunkios pragyvenimo sąlygos verčia visus kaip nors „kombinuoti“. Bet tai lengviau įmanoma miestuose ir ypač didesniuose. Mažųjų miestelių ir ypač kaimo gyventojai skursta kaip skurdė, nors pastaruoju metu gyvenimas ir yra šiek tiek pagerėjęs (atsiranda daugiau maisto, krenta kai kurios kainos). Patys sunkiausias metas buvo pradžioje antrosios okupacijos. Maisto trūkumas tada privedė prie balseių reikiųjų. (Pasakotoja čia pateikė tokių duomenų, kurių čia nenorime ir pakartoti).

Su butais vis dar sunku, nors ir šioje srityje matosi kai kurių lengvėjimo žymių. Gyventojai stengiasi pasistatyti sau namukus, kas, žinoma, ne visiems įmanoma. Kam reikia mieste butą ar kambarį nuomotui, turi mokėti šimtus rublių mėnesiui, tik valdiškuose namuose nuomos šiek tiek pigesnės.

TĖVYNEN GRĮŽUS NE VISEMS GERA

Iš tremtinių Sibire kai kurie turi teisę grįžti Lietuvon. Grįžtas ne mažas skaičius. Bet ne visiems įmanoma tėvynėje vėl įsikurti. Tad kai kurie vėl važiuoja į ten, iš kur atvykę. Buvę ūkininkai, grįžę dažnai neberanda sau vietos: trobesiai užimti, neberanda nei turėtų baldų, nei kitko. Ir pats gyvenimas kolchozuose nepaprastai prastas. Gi miestuose sunku su patalpomis, be to, ir tinkamo darbo rasti ne taip lengva. Apsidairę traukia vėl į rytus, nors ir tikindami save, kad tik laikinai. Sovietų valdžia ir uždarius Pabaltiję tyčia laiko žemesniam lygįje, kad darbo žmogus būtų paskatintas kraustyti į kitas Sovietų Sąjungos sritis, kur jam siūlomi didesni uždarbiai.

Kita kategorija grįžtančiųjų — tai repatriantai iš Pietų Amerikos. Jie paprastai yra labai nusivylę. Kai kurie net iš proto išėjo, arba net nusizudė. Vienas toks sugrįžėlis Tauragėje išžudė visą savo šeimą ir pats nusizudė, nepajėgdamas savo nusivilimą kaip nors kitaip nugalėti. Bet kai sugrįžėliai iš Vakarų atvyksta, jie vežiojami po susirinkimus ir pastatomi prie radijo, kad pasakotų apie tariamai sunkų gyvenimą Vakaruose.

DAR KAI KURIOS SMULKMENOS

Kritikuoti sovietinę valdžią ir netikusią sovietinę tvarką niekas viešai nerdrįsta. Net ir darbovietėje saugojamasi tiesesni žodį pasakyti, nes niekas nežino, kurios „ausys“ klausosi. Į mingus varyti jau nebevaro tokia prievarta, kaip anksčiau. Bet lai kas pabando niekur nedalyvauti — gali nukentėti.

Ryšių palaikymas su vakarais (susirašinėjimas laiškais) dabar jau yra drąsesnis, negu anksčiau, nors dėl galimų represijų ateltyje žmonės ir vienaip ir kitaip pagalvoja.

„Tėvynės Balso“ ar kitokios literatūros, skirtos pabėgėliams užsienyje, pasakotoja Lietuvoje niekur nemačiasi. Ji Lietuvoje, matyt, visai nerodoma.

Karinį apmokymą lietuvių atlieka Sovietų Sąjungoje. Lietuviškus vienetus Lietuvoje, esą, laiką tik labai trumpą laiką, keletą mėnesių.

Bedarbių yra, bet jais nieks nesirūpina. Kai kurie iš jų, nerasdami darbo, yra priversti spekuliuoti.

Judėjimo laisvė dabar jau esanti visoje Sovietų Sąjungoje. Tik po 23 val. negalima miestuose viešai triukšmauti.

Dalyvauti ekskursijose į Vakarus gali tik parinktieji, „išsijotieji“. Vokietijos pilietybę turintiems išvykimo į Vakarus formalumai kartais trunka net šešerius metus.

KAS LIETUVOJE „ISRINKTAS“ Į AUKŠČIAUSIĄ TARYBĄ

Sovietų oficialiais duomenimis, rinkimuose į Aukščiausią tarybą Lietuvos respublikoje kovo 16 d. turėjo teisę balsuoti 1.736.751 rinkėjas, faktinai dalyvavę 1.735.999 rinkėjai, arba 99,96%. Už „komunistų ir nepartinų bloko“ kandidatus Lietuvoje balsavę 1.734.404 rinkėjai rinkimuose į Sąjungos tarybą ir 1.734.133 į Tautybių tarybą. Sovietiniu metodu rinkimų duomenys suvesti į 99,9%. Kokiu metodu iš viso vyksta sovietiniai „rinkimai“, yra visiems žinoma.

Politišnis, administracinis ir moralinis teroras prieš neįnancius balsuoti ir balseuojančius prieš „komunistų ir nepartinų bloko“ kandidatus yra toks, kad gyventojai negali susilaikyti nuo balsavimo. Jei, pavyzdžiui, kas nors iki 12 valandos dar nebuvo atėjęs balsuoti, pas tokius į namus ar į darbo vietas atvyksta „ragintojai“, tad sunku nuo tos prievolės išsisukti. O jau prieš „bloko“ kandidatus balsuoti dar sunkiau, kai tikro balsavimo slaptumo nėra. Vis dėl to verta pažymėti, kad ir tokiomis suvaržytomis sąlygomis tūkstančiai balsuotojų turi drąsos pareikšti savo „ne“.

Aukščiausioji taryba, kaip žinoma, susideda iš dviejų rūmų. Į SĄJUNGOS TARYBĄ atstovais iš Lietuvos išrinkti (tiksliau sakant kvocento komiteto iš anksto paskirti) šie asmenys: Petras Bučinskas, Zigmantas Dzimisevičius, Jonas Laurinaitis, Kazimieras Liaudis, Juozas Matulis, Juozas Miežlauskis, Antanas Sniečkus, Motiejus Šumauskas, Antanas Venclova, Pavelas Žigariovas. Tai vis žymūs ir žymiausi sovietiniai pareigūnai Lietuvoje — ir nė vieno darbininko! Žigariovas nieko bendro neturi, jis yra Sovietų Sąjungos Vyriausiosios civilinio oro laivyno valdybos viršininkas, vyr. oro maršalas Maskvoje.

Į Tautybių tarybą buvo „renkami“ 25 atstovai: Kostas Baranauskas, Adelė Bindokaitė, Karolis Didiulis, Tadas Daugėla, Danielius Evičtas, Mečislavas Gedvilas, Kazė Jakaitaitė, Eugenija Jakucevičienė, Vladislavas Jocius, Juozas Kondrotas, Stasė Laurynaitienė, Viktoras Markevičius, Juozas Mackevičius, Genius Mirauskis, Metodijus Načejevas, Vladas Niunka, Eduardas Ozarskis, Justas Paleckis, Irena Petruskienė, Dimitrijus Polikarpovas, Mykolas Ramonas, Stasė Rimdeikaitė, Nina Sadauskaitė, Adelė Simanaitytė, Borisas Šarkovas. Panagrinęjus išrinktųjų atstovų sąrašus pagal jų profesijas, čia pasirodo, kad eilinių darbo žmonių skaičius jų tarpe sudaro labai mažą nuosimtį. Daugiausia tai visokie pirmininkai, vedėjai, ar šiaip pasižymėję komunistų pareigūnai.

— Keistas partijos įsakymas Lietuvos kompozitoriams. Lietuvos kompozitorius, kuriame muzikos veiklų pagrindiniu uždaviniu minimas būtinumas „aukštais idėjiškais ir meniškais kūriniiais išreikšti tarybinio gyvenimo, kovos už komunizmą turinį“. Jei Lietuvos muzikai šita įsakymą tikrai sektų, jie pasidarytų nebent partijos „muzikontais“, bet ne muzikos meno kūrėjais.

— Lietuvoje steigiami išradėjų ir racinalizatorių draugija. Sudarytas organizacinis biuras.

— Kiaules penės ultravioletiniais spinduliais. Kaune įvyko žemės ūkio akademijos studentų mokslinė konferencija, kurioje buvo patiekta eilė darbo žemės ūkio gamybai didinti. Mechanizacijos ir agronomijos fakultetų studentai patiekė mokslinius projektus, kaip ultravioletiniais spinduliais būtų galima pakelti penimų kiaušų svorį. Būta ir daugiau pasiūlymų žemės ūkio gamybai kelti.

— (E) „Už gamybos pažangą“. Tokiu pavadinimu neseniai prie Liaudies ūkio tarybos pradėjo eiti techninis biuletėnis, leidžiamas centrinio techninės informacijos biuro.

Moteris ir GYVENIMAS

SAVANORĖ KŪRĖJA STANISLAVA STATKEVIČIENĖ

Dažnam yra nežinoma, kad garbingų savanorių eilėse yra buvę ir moterų, nors jų skaičius, tiesa, nėra didelis. Viena iš jų yra savanorė kūrėja Stanislava Statkevičienė. S. Statkevičienė gimė Šiaulių mieste. Pirmojo Didžiojo karo metu Rusijoje buvo baigusi felčeriu kursų. Grįžusi į Lietuvą, apsisuto Šiauliuose. Kai naujoji Lietuvos vyriausybė paskelbė atsišaukimą į visus tautos vyrus stoti į kariuomenę, tuo pat metu buvo paskelbta registracija ir medicinos personalo. Stanislava Statkevičienė, jausdama savo pareigą tarnauti tautai, 1918 m. vasario mėnesio pradžioje iš Šiaulių aplinkiniais keliais ir šunkeliais iškeliavo į Kauną. Kaune prisistatė Sanitarijos Valdybai, kurios buvo paskirta į 2-ąjį Pėstininkų pulką gydytojo vyresniąja padėjėja. Savaimė aišku, kad anuo laiku gailėstingosios sesers darbas kariuomenėje

buvo sunkus: trūko vaistų, tvarstomosios medžiagos ir maisto. Bet Stanislava Statkevičienė nenusiminė: pati rūpinosi, kiek galėdama, vaistais, maistu ir patalpų apšildy-

mu. Dalyvavo stojančių karių sveikatos patikrinime. O daugelis savanorių atvykdavo menkai apsitaisę, dažnai peršalę. Šiandien mums net sunku įsivaizduoti tas S. Statkevičienės darbo sąlygas. Bet garbinga savanorė kūrėja niekam nesisiskundė, nedejavo.

Nepriklausomoje Lietuvoje — S. Statkevičienė kurį laiką dirbo Karo ligoninėje ir daugelį metų Kauno Valstybiniame Higienos Bakteriologijos institute. Prieš 2-ąjį Pasaulinį karą išėjo pensijon ir apsigyveno savo ūkyje Ramučių kaime, netoli Kauno.

1941 m. birželio mėn. 13 d., didžiųjų tremimų metu, buvo suimtas ir ištremtas į tolimą šiaurę, Sibirą, jos vyras pulk. Statkevičius, kuris nuo žiaurų darbo ir klimato sąlygų 1943 metais mirė. Garbinga veteranė Stanislava Statkevičienė šiuo metu vieši pas savo dukterį Toronte, Kanadoje.

— A. —

Būk grakšti

Kad moteris atrodytų grakšti, ji turi žinoti pagrindines taisykles, kaip reikia laikytis einant, stovint, sėdint ir t. t.

Einant nereikia vilkti kojų, per daug neskubėti, bet ir neiti visiškai lėtai. Galva neturi būti nuleista, krūtinių lasta pakelta, bet visas kūnas neturi būti pasidavęs į priekį, turi būti tiesus ir lankstus.

Stovint gatvėje, namuose ar svečiuose taisyklės yra tos pačios. Dešinės kojos užkulnį reikia pridėti prie kairės pėdos įlinkimo. Keliai turi būti laisvi, neįtempti, nugara visai tiesi, bet pečiai per daug neiškelti.

Sėdint. Jei galima pasirinoti, visada reikia sėdėti į tiesią ir neminkštą kėdę. Žemoje ar minkštoje sofoje niekada gražiai neatrodys. Sėdintis reikia potogiai, ne ant kėdės kraštelio. Keliai ir blauzdos kartu, o pėdos laisvai, bet grakščiai. Jei norima kojos sukryžiuoti, tai sukryžiuoti reikia tik prie kojų riešų, o ne užkelti koją ant kojos, nes taip ir blauzda ir šlaunis atrodo labai storos.

Stojantis reikia pastatyti dešinę koją užpakaly kairės ir stoti tiesiai, nesilankant rankomis kėdės. Atsistojus ištiesti nugarą ir įtraukti pilvą. Žiūrėti, kad atsistojimas neatrodytų tingus ar varginantis iš vietos.

„M“

SUNKU GERAIŠ TĖVAIS BŪTI

Lengva tėvais tapti, bet sunku gerai būti. Motiniškumas yra aukščiausias menas. Kilnus motiniškumas yra šeimyninio jaukumo pamatas. Tik visapusiškai tobula motina tegali tapti geros šeimos židiniu. O vyras ir vaikų palaikintoji meilė...

Bet kokia parodija, koks gyvenimo kartumas, kada per nesupratimą, per nelaimę, prieš savo norą, mergina tampa motina. Tada jos vaikas ne jos džiaugsmas, bet jos likimo ir gyvenimo priešas: nėra tikro motiniškumo, nėra meno, nėra kilniosios meilės, nėra motiniškumo džiaugsmo, nėra nei vaiko — žmogaus, kuris sau vienas apveltas, už motinos negarbę verčiamas kentėti, o neapykantoje užaugęs dažnai klaidingu kėly eina.

APVALUS VEIDAS

Kiekvienai moteriai yra svarbi jos išorinė išvaizda. Sakoma, kad moters veidas yra jos sielos veidrodis. Ne visų tautų moterys yra vienodos fizinės išvaizdos. Jų lieknumas bei gražumas priklauso nuo rasės, taip ir veido struktūra yra paveldima, kurios negalima pakeisti. Bet yra priemonių kultūringame pasaulyje kai kuriuos trūkumus paslėpti, duodant tam tikrą dekoraciją.

Lietuvės moters veidas yra daugiau ar mažiau apvalus. Bet daugumas moterų, turėdamos apvalų veidą, nebenori, kad jis atrodytų dar daugiau apvaliu. Tam į pagalbą turi ateiti išbandyti grožio patarimai.

Esama moterų, kurios nebesidomi savo išvaizda, bet didesnė moterų dalis rūpinasi savo grožiu, kuris jomis laiduoja didesnį pasisekimą.

Jei kas iš moterų apvalų veidą norėtų padaryti labiau panašų pailgam veidui, turi kreipti didesnį dėmesį į plaukų šukuoseną, kaklo papuošalus bei rūbus.

Apvalaus veido moteris neprivalo:

1. Nešioti kirptų plaukų ant kaktos, nes tokia šukuosena trumpina veidą. Trumpo kaklo moterims patartina nešioti trumpiausią kirptus plaukus.

2. Lūpų patepimas turi būti panašus į didelę raidę „O“. Tepant lūpas labiau pabrėžiama lūpų vidury, o ne kraštai.

3. Negalima nurauduoti skruostų per skaisčiai, kad veidas nebūtų panašus į obuolį.

4. Napatartina nešioti ir keletas eilių karolių ant kaklo.

5. Vengti dėvėti sportinę biretę ar jūrininkų kepuraitę ir mažų lėkščių, apvalių skrybėlaičių. Apvaliam veidui taip pat netinka skrybėlės su perdideliais bryliais, nes su jomis apvalus veidas atrodo kaip perplautas.

6. Nedažyti ryškiai antakių,

nes veidas gali atrodyti kaip pusė apskritimo.

7. Nenešioti megztukus, suknelių ar šalikų, užrištų aukštai apie kaklą.

Didelis Hollywoodo grožio žinovas duoda keletą nurodymų, kas darytina.

Pagyvinti apvaliam veidui reikia uždėti rausvos pudros tik ant išorinių skruostų pusių, pradėdant po smilkiniais ir einant žemyn iki smakro šono.

Atsimintina, kad raudona pudra (ružas) smarkiai išsiskiria ir yra tamsesnės spalvos nuo paprastai vartojamos veido pudros. Tinkamas rausvumo uždėjimas pagyvina veido išraišką ir kiek pailgina veido bruožus.

Kreipkite dėmesį į jūsų šukuoseną. Šukuokite plaukus aukštyn, kad pailgintų veidą.

Stenkitės nevertoti sklaidymo (perskyrimo), tai suteiktų veidui daugiau švelnumo. Skrybėles pasirinkite tokias, kurios sulaužytų apvalias linijas.

Rūbų linija prie kaklo geriau sia tinkama aštrus kampas „V“.

Papuošalai kaklui geriau tinkami ilgi, kurie žiūrėjojo akį nuneštų žemyn. Dideli apskritūs auskarai yra netinkami apvaliam veidui, juos reikia paminėti, o nešioti mažus ar pailgos formos.

Sulietuvino M. K. („M“)

Močiutė palikusi su mielu anūku aiškina ir moko jį visu atsidėjimu.

— Kaziuk, jei būsi gerutis, klausysi, tai eisi į dangų. O jeigu būsi negeras, blogai kalbėsi, paukšteliu muši, nesimėsi, tai kur eisi, žinai?

— Kur, močiute?

— Į pragarą nueisi.

— O kad nueiti į kiną, tai ką reikia daryti? — teiraujasi Kaziukas kitų galimybių.

Supranta priežastį

Geležinkelio stotyje vyras laukia grįžtančios žmonos. Staiga stoties budėtojas paskelbia, kad traukinys pavėluos visą valandą. Vyras šypsodamasis kreipiasi į greta stovintį nepažįstamą poną sakydamas: „Taip, tai mano žmonos darbas. Aš ją gerai pažįstu“.

— o —

* Trys nemalonūsai dalykai: neįtikimas draugas, atšildytas maistas ir plepi boba. (Kiničiai)

SKAIČIAI KURIŲ BIJO MASKVA

Palikdami nuošaly dėl vietos stokos čia ilgą ir bolševizmui labai nepalankią (juo labiau po 40 metų reformų) uždarbių ir kainų statistiką, ypač maisto, rūbų ir avalynės kainų, sustokime trumpai tik ties 3 punktais: a) kiek yra moterų Rusijoje (kodėl ten jų toks didelis perviršis?); b) kiek gyventojų dirba kuriame versle (per daug biurokratų ir prižiūrėtojų); c) kiek komunistų partijoje esama tikrų proletarų (darbininkų bei kolchozininkų?)

MOTERŲ PERTEKLIUS

Kyla klausimas, kodėl gi bolševikai neskelbia gyventojų surašymuose, kiek vyrų ir kiek moterų? Ar kad moterys darbe yra sulygintos su vyrais? Ar kad kaip „taikos“ apaštalus moterys tegimsta? Ar kad nekiltų klausimas, kur dingio milijonai vyrų? Ar bolševizmo lyderiai, dėdamiesi idealistais, o ne žmogžūdžiais, nenori viešai pareikšti, kiek jiems kainavo „Markso Kapitalo“ eksperimentai, pasiūnciant į tikrąjį rojų, iš kurio nebesugrįžtama?

David J. Dallin savo 10 tomų raštuose mano, kad šis aukų skaičius esąs tik 120 milijonų. Tai ne naivūs spėjolimai, bet įrodymai visai materialistiniai, pagrįstai aiškūs. Didžiausią dalį iš to sau ima Sibiras ir kiti konc lageriai. Tų konclagerių skaičius — 224, maždaug po 40.000 žmonių sąrašai yra žinomi. Bet juose dalyvauja apie 10% moterų. Bet visokie valymai kontrarevoliucionieriai ir karas daugumą vyrus telietė, nors ir moterims kliuvo. Badas kelis kartus (1921 - 22 m., 1923 - 33., 1943 - 44), o dažnūs pusbadžiai per bolševikų valymą 6—7 kartus paėmė savo duoklę vyrų, moterų ir vaikų.

Šiurpu nukrečia tautietį, kai po Stalino saulės išvadavimo, trečioj vietoj sutiksi pabaltietį, „beatostogaujantį“ Sibiro stepėse. Ir dėl to iš ten sugrįžusį taip laiške iš Lietuvos aprašo: „Tas vargšelis L. tai iškentė. Kaip žydai Kristų kankino, taip rusai L.: ir adatom po nagais badė, diržus iš nugaros brėžė ir karštu prosu prosijo. Juk jis gana daug jėgų turėjo, kad tai visa galėjo iškentėti. Prieš metus grįžo visas sutinęs iš Sibiro. Mes su juo labai daug kalbėjome — net plaukai ant galvos pasistodavo, kai imdavo pasakoti... Negeriau buvo ir Lietuvoje: partizanų kovos Žaliosios valsės. Rumokų dvare, Žvirgždaičiuose ar Veiverių apylinkėj vyko su didžiausiom žiaurībėm (Ten rusai su kariuomene apsupo, ir visi turėjo tamė sklepe žūti). Ten buvo baisus išpūdis. Tame būry buvo aukšti lietuvos karininkai ir kunigas iš Kauno... Tas stribas, kuris tuos lavonus saugojo, tai žmonės pasakojo, kad iš baimės numirė, nes jam pradėjo vaidentis. O dabar yra tokių jau, kurie į Lietuvą, daugiausia iš Brazilijos sugrįžo. Marijampolėje vienas iš sugrįžusiųjų persišovė, pamatęs šitą gražų rojų. Kaune viena iš Brazilijos nusinuodino, o duktė širdies smūgį gavo. Kai kuriuos ir į kalėjimą uždarė, ir į Sibirą išsiuntė, kurie daug ką pasakė. Iš Argentinos grįžusį spėjo nuvežti į Kazakstaną. Kai kurie sugrįžusieji, nors „įdarbinti“, bet dar nenori buto, tai gyvena viešbutyje. Vilniaus radijas per-

Kotryna Grigaitytė.

LAISVĖS PASIILGUS

Per kruviną veidą
Tavo, Nemunėli,
Saulė nusileido
nerimo šešėly.

Kryžmai tiesias naktys,
tokios nykios, ilgos,
sunku širdžiai plakti
laisvės pasiilgus.

Ten, toli už jūrų,
spinkso žiburėlis,
ar saulytės šviesa
jis žiėbs mums vėliai?

davė pasikalbėjimą su Bronium Zulonū.

O vis dėl to tvirtinama, kad 35 — 40 milijonų moterėlių Rusijoje yra daugiau, kaip vyrų, nors ir šiaip pasauly gimimai veik visur vienodi. Tai išeitų, kad moteriškoji lytis komunizmo dievačiui tėra paaukojusi Rusijoje apie 40 milijonų, kai vyrai 80 milijonų yra atidavę.

PRAKTIŠKI PATARIMAI

Kepant žuvį, kotletus ar paukštieną, daug laiko sutautoma, turint po ranka paruoštus maltus sausainius su prieskoniais. Sumaišyti 1 puoduką smulkiai sumaltų baltos duonos sausainių su 1 arbatiniu šaukšteliu druskos ir 1/8 arb. šaukšt. pipirų. Gerai tuos 3 dalykus sumaišius, sudėti į stiklinį indą ir uždengus turėti po ranka.

Peilis atšimpa, jei jis kišamas į karštus taukus. Taukuose kepusius valgius maišyti šaukštu arba šakute.

Makaronai greičiau ir gražiau išverda, jei juos metame į verdantį vandenį.

Apelsinai lupas gerai, jei juos, prieš lupant, įdedame trumpam laikui į karštą vandenį.

GYVENTOJŲ PASKIRSTYMO VERSLAS

Dar Stalinui gyvam esant, buvo staiga įsakyta milijonams Sibiro kalinių sutrumpinti darbo laiką, sumažinti prižiūrėtojų sauvaliavimą ir naktiniai guoliams įtaisyti medinius narus bei duoti šiaudų maišus po galva. Nes Stalinui Berija malonėjo pranešti, kad žmonių medžioklės Rusijoje yra labai paunksėjusios, o ateity bus dar blogiau, nes negali be jokios pertraukos vis šienauti ir šienauti. Ta proga senų žmonių ir ligonių išvežimus pats „tėvelis“ Stalinas liepęs nutraukti, kai jie neapmoką net kelionės išlaidų (nemažai miršta pakeliui), kaip nuostolingi valstybei.

Gyventojų paskirstymo verslais statistika Maskvos neskelbiama, nes paaiškėtų, kad balta rankių Rusijoje caro laikais buvo vienas milijonas, 1934 m. — 9 milijonai, o dabar — apie 20 milijonų. Vakarų Europos skaičiais užtektų ir 6 — 7 milijonų, o apie 13 milijonų reikėtų gražinti produktyviam darbui (ko, žinoma, jie labai nenori).

Paklusnumas

— Ar tiesa, kad tavo žmona tavęs klauso?

— Taip. Aš jai sakau: „Daryk, ką tik tu nori.“ Ir negaliu skųstis. Ji ir daro.

TAUTIETI, pavergtą tėvynę reikalauja tavo aukos TAUTOS FONDUI.

Dimčiai Sekmadienio

POPIEŽIŲ ENCIKLIKOS APIE MARIJOS GARBINIMĄ IR LIURDĄ

Mūsų amžius dažnai yra vadinamas *Marijos amžiumi*. Niekada anksčiau popiežiai taip uoliai neragino tikinčiųjų mels-tis į Dievo Motiną, kaip dabar-ties didžiųjų sukrėtimų laikotarpyje. Tik per pirmuosius 50 metų išleido apie 500 enciklikų, skirtų Marijos garbei.

Popiežius Leonas XII 1901

nai Liurde veda prie nepaprasto ir karšto pamaldumo mūsų Išganytojui. Gi savo kitame ganytojiškame laiške (1911 bal. 23) taip rašė: „Vienintelė Liurdo šventovės garbė yra ta, kad ten Marija patraukia žmonių minias garbinti Jėzų Kristų Švenčiausiam Sakramente. Ši šventovė, būdama Marijos

14 metų šv. Bernadetos fotografija, kai apie Nekaltiausiosios pasirodymus ėjo karšti ginčai ir ji buvo įtarinėjama apgaudinėjimu.

rugsėjo 8 išleido encikliją „Parta humani generi“ (Gimdytoja žmonių giminei), kurioje 20 amžių pavedė Nekaltai Pradėtajai. Proga tai enciklikai davė Liurdo šventė, kurioje buvo konsekruota 15 altorių šv. Rožančiaus paslaptims priminti. Po dviejų metų (1903 V 26) išleido naują encikliką „Da molte parti“ (Iš daugybės vietovių), kurią paskyrė keturius kardinolus suruošti Marijos šventiesiems metams.

Leono XIII pavyzdžiu pasekė kiti šio amžiaus popiežiai. Pop. Pijus X savo 1903 rugsėjo 14 encikliką „Abbiamo appreso“ (Sužinojome) skyrė Liurdo šventovei, pavesdamas save ir visą Bažnyčią Nekaltai Pradėtiosios globai. Kad Liurdo šventovė pasiliktų visados gyva jo atmintyje, kita savo 1904 sausio 21 enciklika „La premiere fois“ (Pirmą kartą) įsakė Vatikano soduose pastatyti tobulą Liurdo grotos reprodukciją. Ryšium gi su Marijos šventaisiais metais išleido 8 enciklikas

Vos pasibaigus vienim Marijos šventiesiems metams, to paties skelbiami kiti — 50 metų nuo Marijos apsireiškimo Liurde. Tam tikslui parašomos net 3 enciklikos. Be to, pop. Pijus X savo ganytojiškame laiške 1914 balandžio 12 pabrėžė, kad „pamaldumas Dievo Moti-

kulto centru, tuo pačiu yra Eu-charistinės paslapties sostas ir, atrodo, savo garbe viršija visas katalikiško pasaulio šventoves.

Popiežius Benediktas XV, pa-lyginti trumpai popiežiavęs. I-jo Pasaulinio karo metu parašė 92 enciklikas, skirtas Marijos garbei. Dvi iš jų skirtos Liurdo šventovei. Vos pasibaigus karui, 1919 sausio 20 išleido encikliką „Cum annus“ (Kadangi metai), kuria skelbė jubiliejinius Marijos metus.

Nemažesnę pamaldumą Marijai rodė popiežius Pijus XI, parašęs 175 enciklikas, tiesioginiai liečiančias Mariją; iš jų 3 skirtos Liurdui. Jo popiežiavimo metu 1933 metais buvo švenčiami didieji žmonių atpirkimo jubiliejai. Ir šis popiežius, geisdamas, kad tikintieji kuo daugiau pasinaudotų Kristaus atpirkimo vaisiais, pasirinko kelią per Mariją, kuri yra visų Kristaus atpirkimo nuopelnų dalintoja. Atpirkimo jubiliejų jis sujungė su Liurdo apsireiškimų 75 metų jubiliejumi, parašydamas 1933 sausio 11 encikliką „Septuaginta quinque“ (Septynias dešimt penki), o 1933 gruodžio 8 paskelbė Liurdo apsireiškimų regėtoją Bernadetą šventąja.

Dabartinis popiežius Pijus XII yra pareiškęs, kad „mūsų

širdis ir visa siela yra nukreipta į Liurdą, kur tik ketveriems metams praslinkus nuo Nekalto Prasidėjimo dogmos paskelbimo, ji pati antgamtiniais apsi-reiškimais ir stebuklais patvirtino popiežiaus neklaidingą sprendimą“ (Omnium Ecclesiarum“ 1954 m. rugp. 15). Popiežius Pijus XII jubiliejinius nuo Kristaus gimimo metus jungė su Marijos Dangun Paimtosios dogmos paskelbimu. Šiai dogmai pagrindu ėmė Nekaltai Pradėtiosios dogmą, „nes tos dvi dogmos yra glaudžiai tarp savęs susijusios (Munificentissimus Deus). Popiežius Pijus XII taip pat paskelbė šventuosius Marijos metus (1954), paminėti šimtmečiui nuo Nekalto Prasidėjimo dogmos paskelbimo. Savo enciklikoje „Fulgens corona“ (Žibąs vainikas), rašytoje 1953 rugsėjo 8, jis mini, kad Liurde vyksta stebuklai „stebina visą pasaulį ir teigia, jog katalikų tikėjimas yra vienintelis pasaulyje paties Dievo užtvirtintas“.

Su didžiu susirūpinimu, bet ir su pasitikėjimu Nekaltai Pradėtąją šv. Tėvas sutinka kitą jubiliejų — 100 metų nuo Liurdo apsireiškimo, kuris prasidėjo vasario 11. Savo enciklikoje, rašytoje 1957 lapkričio 1, ragino tikinčiuosius švęsti šiuos jubiliejinius Marijos metus, pasekiant Marijos dorybėmis.

Marijos Nekalto Prasidėjimo dogmos paskelbimu pranciškonų ordinas rūpinosi apie 600 metų. Pranciškonai taip pat skatino ir rėmė Marijos garbinimo sąjūdžius. Prie šv. Antano universiteto Romoje jau seniai suorganizuota tarptautinė Marijos akademija, kuriai vadovauja pranciškonai. Tos akademijos dėka buvo pasiektas Dangun Paimtosios dogmos paskelbimas. Ji organizavo Nekalto Prasidėjimo jubiliejinį šimtmetį, jai pavesta taip pat pravesti ir šiuos jubiliejinius Liurdo metus. Kad jubiliejaus proga nebūtų vien pasidžiaugta praeities laimėjimais, ši akademija ruošia rimtas studijas ir ryškina naujas Mariją liečiančias tiesas.

Šių jubiliejinių Marijos metų proga rugsėjo 10 - 17 įvyks tarptautinis mokslinis kongresas, kurio pagrindine studijų tema bus „Marija ir Bažnyčia“. Bus ryškinamas Marijos santykis su kunigyste, Eucharistija, Atpirkimu, Dievo malonių dalinimu ir k.

Ir Lietuvos pranciškonai, sekdami savo ordino tradicijomis, dar 1953 metais pirmieji Š. Amerikos kontinente šventuosius Marijos metus atžymėjo didžiu paminklu - Liurdo grotą Kennebunkporte Maine. Tūkstantčiai maldininkų kasmet aplanko šią grotą, kurią pastatė Tėv. Kęstutis Butkevičius. O. F. M.

Šventieji Liurdo Marijos metai Kennebunkporte bus švenčiami ypatingai iškilmingai. Iš anksto jau organizuojamos maldininkų kelionės vasaros sekmadieniais pagarbinti Marijai per kurios rankas dangiškasis Tėvas dalina žmonėms visas malones.

(Iškilmingas Liurdo šventųjų metų minėjimas Kennebunkporte įvyks liepos 12 ir 13 d. d.)

T. B.

— Katalikų bažnyčių JAV priskaitoma 21.121 su 49.725 kunigais. Matematiškai skaičiuojant, kiekvienai bažnyčiai tenka 1.636 tikintieji.

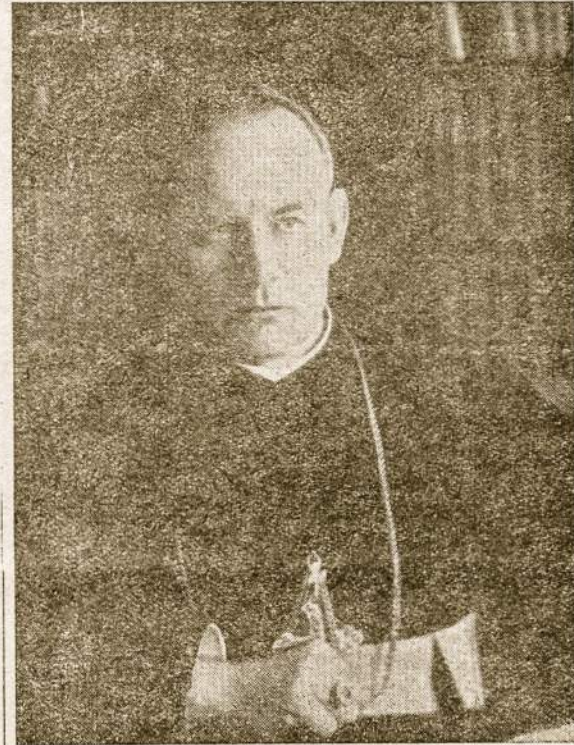
VYSKUPAS KAZIMIERAS PALTAROKAS

DIDYSIS LIETUVOS KATALIKŲ VADAS IR AUTORITETAS VISI EMS.

„Laikysiu pastoralą tol, kol į mano rankas įdės grabnyčių žvakę“! Tai visų mylimojo Didžiojo Lietuvos Ganytojo, vysk. Kazimiero Paltaroko, garbingai išpildyti žodžiai. Jis dirbo ir kovojo iki mirties. Mirė kaip

buvo likęs Lietuvoje vienintelis vyskupas, nes kiti — V. Borisevičius, T. Matulionis, V. Ramanauskas ir M. Reinys buvo suminti, nuteisti, ištremti ar nužudyti.

Prancūzų katalikų dienraštis

Vysk. K. Paltarokas, gimęs 1875. X. 22. Gailionių kaime, Linkuvos parap., šiaulių apskr. Mokėsi Joniškėlio pradžios mokykloje, Mintaujos gimnazijoje, Kunigų Seminarijoje Kaune ir Petrapilio Dvasinėje Akademijoje. Kunigu įšventintas 1902. III. 22. Petrapilyje. Kunigavo Liepojojė, Surviliškyje, 1911 m. paskiriamas Kunigų Seminarijos Kaune prof., vėliau inspektoriumi. 1926. IV. 5 d., šv. Tėvo Pijaus XI skiriamas Panevėžio vyskupu V. 2 konsekruojamas Kauno Archibazilikoje, V. 30 d. oficialiai pradėjo valdyti vyskupiją. 1958 m. sausio mėn. 3 d. mirė Vilniuje.

visos tautos mylimas Tėvas, kaip nepaprastas dvasinis vado vas.

!domu, kad siekdamas savo tikslų ir taikydamas prie žmonių nuotaikų, mokėjo su fanatišku ateistiniu okupantu rasti kelią, kurio, matyt, buvo reikalingas ir okupantas, ir kuris ligi šiol nebuvo matytas reikiškins visoje bolševikijoje. Ir dėl to nekrologo skiltyse „Tiesoje“ buvo pabrėžta, kad „iki paskutinės gyvenimo valandos energingai ir išmintingai tvarkė abiejų vyskupijų reikalus“.

KELIOS ŽINIOS IŠ JO VEIKLOS

Vysk. K. Paltaroko veikla ir sekmumas slėpėsi jojo spinduliuojančiojo asmenybės, ypatingo globoj jaunimo, kurį jis mylėjo, jojo nepaprastuose diplo-matinuose gabumuose bei jojo įtaka, sprendžiant socialinius klausimus Lietuvoje.

Visos katalikiškos organizacijos ir sąjūdžiai, kurių tarpe ateitininkai buvo ypatingoje jo globoje. Kai tautininkų valdžia uždarė moksleivių ateitininkų veikimą, vysk. K. Paltarokas buvo didžiausia atrama visos Lietuvos ateitininkams. Jis nepalenkiamas ateitininkų globėjas, nukentėjusiųjų ramintojas. Jo katedros zakrastija ir pogrindis (rūsis), koplyčios ir jojo privatus sodelis tapo persekiojamų moksleivių ateitininkų katakombomis ir veikimo centras, kartais jam asmeniškai dalyvaujant. Jis buvo lyg uola, į kurią atsiremavo jaunų ateitininkų pėdos.

Įpratęs kovoti už Tiesą ir Meilę, nežūrint, ar savųjų ar okupantų būtų niekinama, jis išsitarė: „Laikė pirmosios bolševikų okupacijos patyriau, išgyvenau daug sunkumų, nemalonumų. Dievas vienas žino, kas mane šiuo atveju laukia. Tačiau patikėty man avelių neapleisui ir savo valia iš diocėzijos ribų nesijudinsiu. Esu atsidavęs Dievo valiai. Esu pasiruošęs ir pasiryžęs visoms galimybėms“.

Antrosios Sovietų okupacijos metu vysk. K. Paltarokas, kaip atrodo, nuo 1946 ligi 1956 metų

„La Croix“ š. m. 9 d. nr. nekrologe pabrėžė, kad *velionis ir Rygos artiviskupas buvo likę vieninteliai katalikų vyskupai, einą pareigas visoj Sovietų Sąjungoje. Komunistų propaganda ieškojo juos panaudoti savo tikslams ir keliais atvejais vysk. Kazimiero pavardę minėjo. Bet po kelerių metų komunistų propaganda nutilo, o Vakaruose buvo žinių, kad vysk. K. Paltarokas buvo surengęs kelias kunigų konferencijas Lietuvoje...*

KELIOS MINTYS APIE TEVYNĖS MEILĘ

Savo Ganytojiškame rašte jis rašo: „Turime visi atsidėti šalies reikalams, darbuotis dar su didesne meile, kaip ligi šiol, naikinti visą, kas tautai gali kenkti, ugdyti, kas ją stiprina“ (p. 4)

„Tėvynei, sako šv. Tomas, jokia auka neturi būti sunki: ne tik savo turta, bet ir gyvybę privalome pašvęsti jai, kai to ji reikalauja“ (p. 7). „Ne reklaminiš tautiškas, ne garsus „valio“ šaukimas, kurs nieko kito nekaštuoja, kaip tik apdraustą nuo užkimumo gerklę, mums reikalingas tylus, ramus, ištvėringas darbas tautai“ (p. 9)

„Žinokite, jog ištikimas ėjimas asmeninių, visuomeninių, pilietinių pareigų daugiausia prisideda prie bendros krašto gerovės“ (p. 13 - 14)

„Nuodingos neapykantos, keršto, rieteny, šmeižty, saivalios dujos, kurios siekia kitą srovę naikinti, turi būti pakeistos niekuomet nepaliaujančios, visa pakeliančios, visa nukentėjančios meilės atmosfera... Toksai, su žmogaus prigimtimi suderintas, yra skelbimas visų amžių mokytojos Bažnyčios“ (p. 15)...

„Neturėkime dvejosos sąžinės: vienos katalikiškos - asmeniškos gyvenime, antrosios pagoniškosios — visuomeniniuose ir valstybiniuose reikaluose. Skaudu žiūrėti, kaip kartais tėvynės vaikai stoja viens prieš kitą“... (p. 15).

„Baigiu... Garbinga yra mūsų tauta, sukurta Dievo rankos, (Nukelta į 6-tą psl.)

A. + A.

MŪSŲ MIRUSIEJI

Balandžio mėn. 5 dieną po trumpos ligos pasimirė Quilmes ligoninėje Ona Povilionytė-Mačiulienė, eidama 42-ius metus amžiaus. Vėlonė buvo kilus iš Kejelių kaimo, Molėtų valsčiaus, Utenos apskrities. Atvyko Argentinon 1936 m., atkviesta savo sesutės Uršulės. Turėdama gražų balsą, dalyvavo keletą metų žinomame „Sventosios Cecilijos“ chore; taip pat parodė gerus artistinius gabumus vaidindama A. L. Jaunimo Dr-jos Vaidintojų būrelio sąstate. Vėliaus vedė, sukurdama šeimą su p. Vincu Mačiuliu ir susilaukdama dukrelę Mirtą, dabar 10 metų amžiaus. Gyveno Quilmes mieste ir to miesto kapinėse liko palaidota balandžio mėn. 6 d., palydėta didelio būrio giminių, draugų bei pažįstamų. Be liūdinčios sesutės, vyro ir švogerio, Lietuvoje liko senutė motina. Lai ilsisi ramybėje! KZ.

BENEDIKTAS BAČIANSKIS

Balandžio mėn. 8 d. mirė, eidamas 56 metus. Vėlonis buvo gimęs 1902 m. liepos mėn. 3 d. Šiaulių apskr. 1928 m. atvyko į Argentiną. Visą laiką dirbo geležies apdirbimo įmonėje. Liko nuliūdusi žmona Teodora Puzlytė-Bačianskienė, sūnus Antanas su žmona ir dukterimi. Lietuvoje paliko motiną ir kitas gimines.

Kitą dieną, balandžio mėn. 9 d. didelio draugų ir pažįstamų būrio palydėtas iš namų į Aušros Vartų bažnyčią, iš kur su religinėmis apeigomis palaidotas Sarandi kapuose.

MYKOLAS LEKAVIČIUS

Balandžio mėn. 5 d. mirė, eidamas 65 m. amžiaus. Vėlonis parduvinėjo duoną ir mirė širdies ataka. Argentinijoje išgyveno 30 metų. Liko žmona Angelė Lekavičienė ir sūnus Juozas. Palaidotas Sarandi kapuose.

LIETUVOS PASIUNTINYS

Tel. 415591

Adr.: Rambla, Rep. de Chile 1606, Montevideo.

GIUZINIŲ IR UŽUOLAUDŲ DIRBTUVĖ-PARDUOTUVĖ

Parduodam: medvilnė, vilnos, įvairios drobės, valizoms užvalkalai, gulumos kėdės ir turkiškos lovos. Taisomos minkštos kėdės.

Kainos prieinamos

Įpėdin. Antano Šalčiūno
Juan B. Alberdi 95-31.
T. E. 60-2784.

ELEKTRICISTAS

• PRECYZINĖ ELEKTROS TECHNIKA

REMONTUOJAMA:

- SILDYTUVAI - HELADEROS,
- RAŠOMOSIOS,
- SKAITUOJAMOSIOS MAŠINOS ir
- VENTILIATORIAI.

Mėnesinis mokėstis

DARBAS GARANTUOJAMAS

B. ASAKA

Dirbtuvė-taller: Butas:
MEXICO 766 MEXICO 950
T. E. 38 - 2950

Casa MUSKETAS

Parduoda

PLOKSTELIS, PIANINUS, AKORDEONUS, BANDEONUS TELEVISIOS APARATUS

ISNUOMOJAMA PIANINUS

T. E. 50 - 5948 Sanabria 2790-02

* OPTIKAS V. RASIŪNAS: Gral. Mariano Acha 876, Morón: Šešt. 13 - 17 val. ir sekm. 13 - 16 val.

* MINKŠTŲ KĖDŽIŲ DIRBTUVĖ Sav. Mikellonis Cosquin 5565, Villa Lugano.

BERISSO

Berisso „Mindaugo“ draugija š. m. balandžio mėn. 19 d. 20.30 val. „Nemuno“ salėje suruošė 27 metų gyvavimo sukakties paminėjimą. Atidarymo žodį tarė dr-jos pirm. J. Stočkūnas. Sveikino „Nemuno“ dr-jos pirm. Ivaškevičius, „Arg. Lietuvių Balso“ redaktorius K. Norkus, „Laiko“ redaktorius kun. A. Lubickas, MIC, Lietuvių Centro vardu kalbėjo p. Mankus, raštu sveikino „Vytis“ ir kt. Po kalbų ir sveikinimų staigmena žiūrovams padarė — Onutės-Marijos Petraitytės labai gražiai ir ryškiai padeklamuoti eilėraštkai — „Tėvynė“ ir „Sakalėlis“. Po to žiūrovus gražiai nuteikė ir juokino 3-jų veiksmų komedija „Mirta Činčibiraitė“ (Arba 15 tūkstančių).

Vaidino šie asmenys: Stasys — Albertas Rožanskas; Petras — Antanas Šeškauskas; Jurgis — Kazimieras Pilka; Ona — Jonė Stočkūnienė; Stasė — Nelly Stasytė; Marytė — Irena Mažiūkytė; Genė — O. A. Šeškauskienė. Veikalą režisavo P. Strolia. Su-

šv. Mišios už a. a. Juozą Grigoravičių, mirusį Lietuvoje, bus balandžio mėn. 27 d. 10.30 val. Lietuvių Aušros Vartų bažnyčioje. Gimines ir pažįstamus kviečia apsilankyti Jonas Grigoravičius.

Prisimindami a. a. Kazimierą, Uršulę ir Leonidą Samuolius, balandžio mėn. 27 d. 10 val. bus šv. Mišios N-ra S-ra de Huerto, Av. 9 de Julio y Meeks, Temperley. Gimines ir pažįstamus kviečia dalyvauti žekių šeima.

Prisimindami a. a. Adolfo Bartaševičiaus 8-tąją mirties sukaktį, gegužės mėn. 11 d. 10.30 val. Lietuvių Aušros Vartų bažnyčioje, Mendoza 2280, Avellaneda, už vėlonio vėlę bus atlaikytos šv. Mišios. Gimines ir pažįstamus kviečia atsilankyti Jonas Balskus ir Sofija Bartuševičienė.

fleravo M. Žagrakalis. Programos vedėjas — Juozas Vagulis.

Programos uždarymo proga p. vicepirmininkas K. Pilka išryškino draugijos sujungimo mintį, iškeltą pirm. Ivaškevičiaus.

Sekmadienį, balandžio 20 d. 10 val. Marija Auxiliadora bažnyčioje buvo šv. Mišios, atnašautos už gyvus ir mirusius draugijos narius, ir pasakytas tai progai pritaikintas pamokslas, o nuo 3-jų iki 5 val. buvo lankomi La Platos kapinėse palaidotieji nariai ir pažįstamieji. Visur visoms pamaldoms vadovavo kun. A. Lubickas, MIC. Dalyvis.

VELYKINIS ATSINAUJINIMAS BERISSIEČIAMS

Nuo balandžio mėn. 3 d. iki balandžio mėn. 6 d. buvo rekolekcijos Berisso lietuviams. Rekolekcijas vedė atvykęs iš Buenos Aires kun. A. Lubickas, MIC, Maria Auxiliadora bažnyčioje.

PADEKA

Maloniems ir vaišingiems berissiečiams, dalyvavusiems mano vestose rekolekcijose ir Velykų Prisikėlimo pamaldose, kuo nuoširdžiausiai dėkoju.

Atskirai norėčiau padėkoti už vaišes ir rūpestį rekolekcijų metu p. Petru ir Elenai Mikšriūnams, p. Kostui ir Salomėjai Mikelaičiams ir visai jų šeimai, poniai Oksienai už aukų rinkimą, p. p. Zubauskų šeimai už malonų priėmimą, p. A. Zubauskui su savu motu į La Platos autobusų stotį atvežimą ir p. A. Petkūnui su šeima už krienus.

Už viską dėkodamas, kartu džiaugiuosi visais laimėjimais ir trokštu, kad jie vestų Jus visus į tikrąją Laimės ir Džiaugsmų šalį. Jūsų kun. Antanas Lubickas, MIC.

ROSARIO

Šv. Kazimiero parapijos ekskursija balandžio mėn. 13 d. buvo atvykus į Bs. As. Ekskursantai aplankė Aušros Vartų bažnyčią ir kitas marijonų įstaigas, kurios padarė gražų įspūdį. Ekskursijai vadovavo kun. A. Kleiva, MIC.

TEMPERLEY

Arg. L. B. Temperley Apylinkės Valdyba rengia

MOTINOS DIENOS

minėjimą, kuris įvyks gegužės mėn. 17 d. 20 val. p. M. Morkūno namuose, Vila Sastre, g-vė 6, Nr. 150, Temperley. Po minėjimo bus linksmas pobūvis. Maloniai prašome visus dalyvauti.

Arg. L. B. Temperley Apylinkės Valdyba.

Krikštynos Juan Carlos Caramuto, Roque Gerardo Caramuto ir Veronikos Kiaušaitės sūnaus šv. Kazimiero lietuvių bažnyčioje, Rosario, vasario mėn. 23 d. Krikšto tėvai — Jezus Caramuto ir Lucė Olga Tuchioniuk. Krikštijo kun. Vyt. Palubinskas.

ADROGUE

Balandžio mėn. 3 d. aplėšė lietuvaitės „Neniškis“ vaistinė, Av. San Martin, 740.

Minėtą dieną apie 12,10 val., laiku, kada uždaro vaistinė, įėjo du vyrai ir pradėjo siūlyti pirkti televizijos aparatą. Trečiasis vyras pasiliko prie vaistinės. Vaistinės savininkei Antonijai Neniškytei atsiskaičius pirkti, įėjusieji išsitraukė revolverius, liepė apsisukti ir eiti už sienos. Ten surišo rankas, kojas, užrišo burną ir liepė sėstis ant grindų. Tuoj šie tipai iškraustė kasa, iš kurios paėmė 1.000 pezų. Ieškojo ir daugiau pinigų, bet nerado. Dar gal būt ilgiau užtrukę vaistinėje, jei ne tretysis, stovįs prie

— Izidorius Naujokas antras mėn. serga plaučių uždegimu ir gydosi savo namuose (V. Alsina).

— Šv. Raštas yra mano didžiausias turtas, be kurio aš būčiau vargšas. Kai aš noriu sustiprinti ir atgaivinti savo širdį, aš nesigriebiu filosofinių klausimų, o imu į rankas mažą knygelę — Naująjį Testamentą. Jame aš randu daugiau aiškumo ir gilesnių tiesų, kaip visuose filosofų raštuose. Net jeigu ir vieninteliu savo suraminimu laikytumėte Evangeliją, gerai darytumėte, nes jis yra atviras visų tiesų šaltinis, ir protas jų niekur nesurastų, nors ir visas savo sritis išjies kotų.

Emmanuel Kant

MIELAS „LAIKO“ SKAITYTOJAVAR JAU UŽSIMOKĖJAI PRENUMERATŲ?

* „PENSION LITUANA“, sav. Juozas Palšis: Villa Rumpal, Córdoba, Dpto. Calamuchita. Prie ša vingo kalnų ežero. (Lago Embalse) Lietuviški valgiai, mandagus patarnavimas.

* „LIETUVA“ Sav. V. Nalivaika. Dėl informacijų kreiptis: Turismo Agencia, Florida 165 (Galeria Gijemes), escritorio 529, p. 5. T. E. 33 - 9584.

* KIRPYKLA „OLGA“ — Piga-taikis plaukų sušukavimas (karštai tr šaltas, atliekamas moderniomis mašinomis ir naujais metodais. Priimama mokinės — Olga Jasulytė. Vitkauskienė, Wilde, Av. Gen. Cadorna 85.

Imprenta de „LAIKAS“ Mendoza 2280 * Avellaneda

FARMACIA "NENISKIS"
ANTONIA NENISKIS de GUTIERREZ
FARMACEUTICA
AV. SAN MARTIN 740
BURZACO
(Pdo. Ate. Brown)
30 metrų nuo Av. Espora, priešais col. San Vicente stotį.
KALBA LIETUVIŠKAI.

FOTO "REPORTER" — JŪSŲ PATARNAVIMUI.
Jei norite turėti geriausias sužieduotuvius, vestuvių, gimtadienių ir kitų švenčių foto nuotraukas, kreipkitės į FOTO „REPORTER“, kur fotografas profesionalas yra pasiruošęs Jums greitai ir gerai patarnauti. Visi foto darbai atliekami savoje laboratorijoje.
L. KANČAUSKO, FOTO „REPORTER“, c. Mendoza 2249, Avellaneda (prieš liet. bažnyčią).

MIKŠTŲ KĖDŽIŲ FABRIKAS
GAMINAMOS ĮVAIRIŲ STILIŲ MINKSTOS IR STIPRIOS KĖDĖS.
ATLIEKAMI ĮVAIRŲS STALIAUS DARBŲ.
Savininkas
Jonas Janušis
COCHABAMBA 1811-17
Villa Scasso
T. E. 68 - 7208

ALBERTO E. TIMINSKAS
"COCHERIA"
AMBULANCIAS - SEPELIOS - CASAMIENTOS
Pasirūpina laidotuviemis — veža ligonius — daro keliones į tolimesnes vietas — nuomuoja automobilius vestuvėms ir krikštynomis.
AV. PAVON 11070 T. E. 243 - 5654 Sucursal
Temperley BALCARCE 510
F.C.N.G.R. Lomas de Zamora

NUOSAVYBIŲ ADMINISTRAVIMAS
JUANA DAILYDĖ, vedėja
SANTIAGO DEL ESTERO 286, p. 4, e. 4; T. E. 37-6435
Perka ir parduoda nenžintus namus. — Suteikia paskolas pagal namų, žemės ir statybų garantijas nuo 3 iki 15 metų už 9%.

Buenos Aires Avellaneda

PASIGĖRĖTINAS P. VLADO DEVEIKIO PATRIOTINIS GESTAS

Mūsų žinomas pramonininkas p. Vladas Deveikis įnešė iki šiol stambiausią solidarumo mokesčio įnašą Tautos Fondui, sumoje 1.000 pezų. Šis p. Vlado Deveikio gestas tikrai yra labai girtinas ir geras pavyzdys kitiems pramonininkams bei pasiturintiems mūsų kolonijos lietuviams.

SEKTINAS ORGANIZACIJOMS PAVYZDYS

Argentinos Liet. Bendruomenės Temperley apylinkė įnešė iš savo izdo Tautos Fondui 800 pezų. Pageidautina, kad ir kitos mūsų kolonijos organizacijos paskirtų iš savo izdų atitinkamas sumas Tautos Fondui.

TAUTOS FONDO VEIKLA

1958 metų balandžio mėn. 12 d. Liet. Parapijos svetainėje įvyko Tautos Fondo atstovybės Argentinoje narių posėdis.

Norima suaktyvinti įnašų į Tautos Fondą rinkimą, taip pat bus kreiptasi į lietuviškas organizacijas, kad jos prisidėtų prie to darbo. Nutarta 1958 m. liepos mėn. 12 d. Lietuvių salėje surengti Vakarėnė-Balių su labai įdomia programa ir kitais įvairumais.

ALOS TARYBOS ĮNAŠAS TAUTOS FONDUI

Arg. Liet. Organizacijos ir Spaudos Tarybos rengto 40 metų Lietuvos Nepriklausomybės minėjimo, įvykusio 1958 m. vasario 16 d. Lietuvių Centre, pelno likutį — sumoje 300 pezų paskyrė Tautos Fondui.

PIRMIEJI TAUTIEČIAI APMOKEJĘ TAUTOS FONDUI SOLIDARUMO MOKESTĮ

1. Vladas Deveikis	\$ 1.000
2. Dr. Alf. Kairėlis	„ 140
3. Jonas Baliukas	„ 100
4. Jonas Čikštas	„ 100
5. Jurgis Gilvydis	„ 100
6. Ignas Padvalskis	„ 100
7. Kastantas Norkus	„ 100
8. Vladas Cibavičius	„ 100
9. Stasys Mikėlionis	„ 100
10. Pilypas Vaitkevičius	„ 100
11. Jonas Balčiūnas	„ 100
12. Bernardas Survila	„ 100
13. Vaclovas Sviderskas	„ 100
14. Inž. Jonas Čekanauskas	„ 100
15. Inž. Jonas Ramanauskas	„ 100
16. Inž. Liūdas Stašaitis	„ 100
17. Inž. Stasys Kavaliauskas	„ 100
18. Inž. Pijus Bielskus	„ 50
19. Bronius Malinauskas	„ 50
20. Babarskis (Wilde)	„ 50
21. Juozas Maminskas	„ 50
22. Jonas Laučius	„ 50
23. Antanas Misiūnas	„ 50
24. Domas Zuoza	„ 60
25. B. ir S. Sukarevičiai	„ 50

„LAIKO“ ADMINISTRACIJOS PRANEŠIMAS

Toliau nuo Buenos Aires gyventieji „Laiko“ skaitytojais prašomi atsiskaityti už prenumeratą paštu perlaide (grižo paštu) šiuo adresu: PLO GUDELEVIČIUS, MENDOZA 2280, BS. AIRES.

Prašoma nesiųsti „LAIKO“ vardu, nes susidaro sunkumų pašto įstaigose.

NAUJI „LAIKO“ RĖMĖJAI

(NESKAITANT PRENUMERATŲ)

\$ 50 — Jonas Janušis
„ 30 — Domicelė Paulauskienė
„ 30 — Jonas Kasperavičius
„ 20 — Stepas Oksas
„ 20 — Alfonsas Aleksijūnas
„ 20 — Leonida Samauskas
„ 10 — Apolonia Jakubauskienė
„ 10 — Adolfas Jakimavičius
„ 10 — Simonas Eidietis
„ 10 — Vytautas Dijokas
„ 10 — Kazimieras Mileška
„ 5 — Fr. Masalskis
„ 2 — J. Mačernis

Visiems Rėmėjams ir užsimokėjusiems prenumeratą nuoširdžiai dėkoja

„LAIKO“ Administracija.

L.K.T. MUZIEJUI AVELLANEDOJE AUKOJO:

K. Čibiras — istorinę knygą „Ziuratas Pona ir Dieva musu Jesusa Chrystusa“ 1826 m. ir „Pekla — Stebuklaj Dieva“ 1879 m.
Z. Stasevičius — tris istorines nuotraukas.
Aukotojams maloniai dėkoja Muziejaus Vedėja.

Iš š. Amerikos yra gauta gražiai ristių didelėmis raidėmis „Atlaidų alitinis“, 574 psl.; mažesnėmis raidėmis — „Viešpatie išklausk mane“, 640 psl., ir gražiai iliustruotą vaikams maldaknygį — „Vardan Dievo“, 133 psl. Jų galima įsigyti „Laiko“ administracijoje.

Vakarinės šv. Mišios sekmadieniais, prasidėjus žiemos sezonui, nuo balandžio mėn. 13 d. bus 18 val.

Kun. J. Margis, Rosario lietuvių parapijos klebonas, keletai dienų buvo atvykęs į Bs. Aires. Ta proga daugeliui tautiečių padėjo sutvarkyti jų asmeniškų reikalų įvairiose įstaigose.

ARG. LIETUVIŲ BUV. KARIŲ IR KOVOTOJŲ SĄJUNGOS SUSIRINKIMAS

Argentinos Lietuvių buv. Karių ir Kovotojų S-gos visuotinis narių susirinkimas įvyks š. m. gegužės mėn. 11 d. 12 val. Lietuvių Svetainėje, Brazil 835.

Nesusrinkus laiku reikiamam narių skaičiui, po pusės vandens šaukiamas kitas susirinkimas, kuris bus skaitomas teisėtas, užtikrinant atvykusių narių skaičiaus. Valdyba.

M. BALANDŽIO MĖN. 27 D. 12 VAL. LIETUVIŲ PARAPIJOS PATALPOSE, AUKIAMAS ARLB AVELLANEDOS APYLINKĖS

VISUOTINIS NARIŲ SUSIRINKIMAS

Ši dienotvarkė:

1. Susirinkimo atidarymas,
2. Prezidiumo sudarymas,
3. Kun. A. Lubicko „Bendruomenė ir jos paskirtis“ paskaita,
4. Apylinkės valdybos rinkimai,
5. Kandidatų į TRL Bendruomenės Tarybą rinkimai,
6. Įgaliotinių rinkimai,
7. Klausimai bei sumanymai.

Apylinkės Valdyba.

AUSROS VARTŲ BAŽNYČIOJE PAKRIKŠTYTA

Balandžio mėn. 6 d. buvo pakrikštyta Lilita Leticija Vaitelytė, dukterė Liūdo ir Sofijos Gudonytės Vaitelių. Krikšto tėvai — Petras Mačiulis ir Elena Vaitelis. Pakrikštijo kun. M. Jodka.

Balandžio mėn. 6 d. buvo pakrikštyta Adrijana Ona Marenholcaitė, dukterė Jurgio ir Ladislavos Ališauskaitės Marenholcų. Krikšto tėvai — Apolinaras Naujokas ir Bronislava Marenholcas. Pakrikštijo kun. M. Jodka.

Savo narei — poniai Uršulei Povilonytei-Blumbergienei, jos mylimai SESUTEI ONAI mirus, širdingiausiai užuojautą reiškia.

Arg. L. Šventos Cecilijos choras.

Savo nariui — Grigoravičiui Jonui, jo mylimam BROLIUI JUOZUI mirus Lietuvoje, širdingiausiai užuojautą reiškia

Arg. L. Šventos Cecilijos choras.

LAIKAS

PATRIJOTINIO
RELIGINIO
TURINIO
LAIKRAŠTIS

Redaguoja Red. Kolegija. Red. A. Lubickas. — Rankraščiai taisomi Redakcijos nuožiūra; nesunaudoti — gražinami tik autoriams prašant. KAINA: Argentinoje metams \$ 50.—, pusm. \$ 27.—, vienas nr. \$ 2.— Urugvajuje met. 6 ur. p. Kitur — met. 3 dol. Oro paštas met. 5 dol.

XI METAI — Nr. 212

22 DE ABRIL

ARG. L. K. MOTERŲ IR MERGAIČIŲ D-JA „BIRUTĖ“

1958 m. gegužės mėn. 4 ir 10 dienomis rengia

MOTINOS DIENOS MINĖJIMĄ

Gegužės mėn. 4 d., sekmadienį, Lietuvių Aušros Vartų bažnyčioje bus iškilmingos Mišios už gyvas ir mirusias motinas. Gegužės mėn. 10 d., šeštadienį, 21 val. (9 val. v.) Lietuvių salėje, Brasil 835, Avellaneda, bus įvairi *Meninė Programa* ir suvaidinta

„VERPĖJA PO KRYŽIUM“

4 veiksmų ir 5 paveikslų drama.

Rengėjos kviečia atsilankyti į minėjimą mūsų tautiečius, kurie galės pasidžiaugti lietuviško miško ir darželių vaizdais, pasigėrėti jaunikaikių kova prieš šėtoną, motinos pasiaukojimą ir t. t. Vaidins geriausi lietuvių kolonijos artistai.

RENGĖJOS.

Neturintiems lietuviams, gyvenantiems Ituzaingo, Onos Lipinskienės rūpesčiu yra surinkta ir įteikta 390 Pesal.

Konstancija Žikaitė de Cruze poliklinikoje Lomas de Zamora balandžio mėn. 7 d. turėjo chirurginę operaciją, kuri gerai pavyko. Ligonė jau grįžo į savo namus.

Normos žvirblytės 3 metų gimimo proga, Antanas ir Genė žvirbliai savo namuose, Santos Lugares, balandžio mėn. 6 d. suruošė jaukias vaišes, kuriose dalyvavo giminės ir artimieji.

Albertas Glavinskas, gyv. Vilia Lugane, balandžio 8 d., palydėtas būrio giminų ir draugų, lėktuvu išskrido į JAV.

Vladė Trakimaitė iš Urugvajaus viešėjo pas p. Korkuzus Avellanedoje. Aplankė „Aušros Vartų“ lietuvių bažnyčią, kitas įstaigas ir išvyko atgal į Urugvajų.

A. Godas iš Urugvajaus Velykų švenčių proga lankėsi pas savo sužadėtinę, kurią greit ves, ir pas savo senus pažįstamus Avellanedoje.

Misijonierius kun. J. Bružikas, S. J., turėjo chirurginę operaciją pas dr. J. Mikėlionį, prov. La Pampa, grįžo į Montevideo.

Nauja šeima

Romaldas Jospaitis balandžio mėn. 12 d. Kristaus Karaliaus bažnyčioje, Kordoboje, susituokė su p-le Elva Bersabė Zaratė.

PATĖŠKOJIMAI

Stasys Lubickas, Igno sūnus, gimęs Vaidulionių km., Šeduvos valsč. ir jo sesers Veronikos dukterė Kazimė Dumšytė, gimus Puičių km., Šeduvos valsč., Abu yra atvykę prieš karą. Prašome pranešti „Laikui“, Mendoza, 2280, Avellaneda.

Inž. Zigmuntas Ratanskas, gyvenęs Šianliuose, jo žmona Marija Černiauskaitė ir seserų vaikai — Stepas ir Algirdas Staikūnai, visi kartu 1944 m. pasitraukė iš Lietuvos į Vakarų Šalies. Žinantieji apie minėtus asmenis prašomi pranešti „Laiko“ redakcijai arba Ignacio Valentinavičiui, Yatay 868, Capital Federal.

Inž. Boleslovas Lutikas, gyvenęs Mendozos mieste. Žiną jo adresą prašomi pranešti „Laiko“ redakcijai.

LIETUVI, ar jau sumokėjai solidarumo mokesčių — TAUTOS FONDUI.

ĮSILEIS DAUGIAU LIETUVIŲ

Neseniai Amerikos kongresas priėmė naują imigracijos įstatymą, kuris yra labai svarbus lietuviams. Visų pirma, jis atstatė seniau skirtą lietuviams kvotą, nes pokario metais pusė jos buvo tremtiniams sunaudota net iki 2099 metų. Be to, naujas įstatymas suteikė daug svarbių palengvinimų imigrantams. Amerikos konsulai galės teikti vizas ir ne tautinės kvotos rėmuose tiems asmenims, kurie padėjo nuo komunistinės grėsmės ir atitinka kvalifikacijas emigruoti į JAV. Tokių atveju įvairių tautybių asmenims įstatymas numato per keturiolika tūkstančių. Specialiais Atorney General leidimais dar galės į Ameriką atvykti įvairūs specialistai, kurie bus reikalingi pramonei bei prekybai. Pagal atstatytą kvotą kasmet į JAV galės atvykti 384 lietuviai. Kaip ir anksčiau bus reikalingos garantijos ir Affidavits of Support. Tokias garantijas galės duoti tik Amerikos piliečiai, turį nekilnojama turtą ar pinigų bankuose. Balfas išsirūpino iš JAV valdžios leidimą išdavinti Corporate Affidavits, kuriais pasiremdami Amerikos konsulai galės duoti vizas lietuviams laisvojo pasaulio kraštuose. Įteikiant prašymą šioms affidavitams gauti, prašytojai turės pasirašyti pasižadėjimą, kad sutinka atvykusiems parūpinti pragyvenimo šaltinį, butą ir užtikrinti, jog atvykęs asmuo nebus visuomenei našta.

Įstatymas numato paprastesnę tvarką. Ją vykdys konsulai, bet ne specialią valdinę organizaciją, kaip prieš tai. Iki šiol prašymo laiškuose turėdavo atsakyti į 68 klausimus, o dabar — tik į dvidešimtį. Dėl to — žymiai pagreitės emigracija.

Kinas vaikams ir suaugusiems yra kiekvieną sekmadienį Lietuvių salėje 15 val. (3 val. po pietų).

Kas muzikui į sveikatą, nuo to ponas kojas krato.

TAUTIETI, atlik savo pareigą — remk TAUTOS FONDA.

Dr. J. C. Zuretti, pedagogijos profesorius Buenos Aires universitete, kovo 20 ir 21 d. d. skaitęs paskaitas apie vaikų auklėjimą Aušros Vartų mokyklos tėvams.

GRAŽIAI PAVYKĖS POBŪVIS

Balandžio mėn. 13 d. 12.30 val. Lietuvių Svetainėje, Brasil 835, Arg. Lietuvių buv. Karių ir Kovotojų s-ga surengė, kaip ir pereinantis metais, Atvelykio margučių pobūvį. Šis gražus ir lietuviškas rengimas jau įgauna tradicinį pobūdį, kas labai nuotaikingai nutiekia lietuviškąją visuomenę. Būt gera, kad ir kitos lietuviškos organizacijos kurią nors šventę padarytų savo organizacijoje tradicinis lietuviška šventė. Svečių susirinko daugiau, nei buvo laukta. Po p-ko kap. V. Diminskio žodžio svečiai, dalindamiesi įvairiais įspūdiškais, vaišinosi, patarnaujant patiems s-gos nariams. Vaišių metu buvo įteiktas gen. T. Dankantui s-gos Garbės Pirmininko diplomai. Po nuotaikingų vaišių buvo margučių mušimas, ritinimas ir gražiausių margučių premijavimas, duodant tris knygines premijas. Buvo premijuoti E. Kavaliauskienės, Kavaliauskienės ir Paliulionienės margučiai. Babronytė ir Marenholcaitė už savo margučius gavo pagyrimą. Betgi didžiausią dėmesį atkreipė margučių ritinimas, užtrukęs iki vėlaus vakaro. Ritinime dalyvavo apie 30 tautiečių. Ypač stipri kova vyko dėl pirmos vietos tarp p. Bielskienės, p. Karavaitienės ir p. J. Paliulionio, kuriems ir buvo pripažintas margučių ritinimo konkurso laimėjimas.

Ruošiant šią šventę, ypač pasidarbavo p. Diminskis, Dailydė, A. Šantaras, L. Stašaitis ir kiti. Vaišės paruošė p. p. Sakalauskai.

Daugiau tokių švenčių!

— Rašytojas Kazimieras Čibiras iš Montevideo savaitę laiko viešėjo pas p. p. Šantarus Avellanedoje.

— Marija Žekienė, grįžus iš Fiorito ligoninės, šiuo tarpu gyvena pas savo sūnų Temperley.

Mirus Lietuvoje broliui

JUOZUI GRIGORAVIČIUI,

p. Joną Grigoravičių nuoširdžiai užjaučiame, o velionį pavedame Aukščiausiojo gailestingumui.

Stasys Povilonis su šeima.